

महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळ

मर्यादित, पुणे

(महाराष्ट्र शासनाचा अंगिकृत व्यवसाय)

स.नं.२७०, भांबुडा, सेनापती बापट मार्ग,

पुणे ४११ ०१६

५२ वा वार्षिक अहवाल

(२०१४-२०१५)

महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळ मर्यादित, पुणे
(महाराष्ट्र शासनाचा अंगिकृत व्यवसाय)

५२ वा वार्षिक अहवाल
(२०१४-२०१५)

अनुक्रमणिका

अ.क्र.	विषय	पृष्ठ क्र.
१.	संचालक मंडळाची यादी सन २०१४-२०१५ करीता	५
२.	स्थगित वार्षिक सर्वसाधारण सभेची सूचना ^{१७}	
३.	संचालकांचा अहवाल	८
४.	लेखापरिक्षकांचा अहवाल	११
५.	ताळेबंद व नफा तोटापत्रक	१९, २०
६.	लेख्यांचा भाग असलेल्या वित्तीय टिपा आणि लेख्यांची महत्वाची धोरणे	३९
७.	भारताचे मा.नियंत्रक तथा महालेखा परिक्षक यांचे अभिप्राय	४१

-----*-----

महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळ मर्यादित, पुणे

(महाराष्ट्र शासनाचा अंगिकृत व्यवसाय)

महामंडळाच्या ३१ मार्च २०१५ रोजी संपलेल्या सन २०१४-२०१५ या आर्थिक वर्षाचे लेखे दिनांक ३० सप्टेंबर, २०१५ पूर्वी वार्षिक सर्वसाधारण सभेमध्ये स्विकृत करून घेणे आवश्यक आहे.

भारताचे नियंत्रक व महालेखापरिक्षक नवी दिल्ली यांचेकडील दिनांक ११-०८-२०१४ च्या आदेशानुसार मे.एन.पी.एस.आर.आणि असोसिएट्स, सनदी लेखापाल यांची संविधानिक लेखा परिक्षक म्हणून नेमणूक झाली. दिनांक ३१ मार्च २०१५ रोजी संपलेल्या वर्षाचे लेखे दिनांक १२-१०-२०१५ रोजीचे परिपत्रकीय ठरावाद्वारे संचालक मंडळाने स्विकृत केले. सन २०१४-२०१५ या आर्थिक वर्षाचे संविधानिक लेखापरिक्षण दिनांक १२-१०-२०१५ रोजी पूर्ण झाले. कंपनी अधिनियम कलम १४३ (६) (ब) मधील तरतुदीनुसार दिनांक ३१ मार्च २०१५ रोजी संपलेल्या वर्षाचे पुरवणी लेखा परिक्षण दिनांक ०२/१२/२०१५ रोजी पूर्ण झाले. भारताचे नियंत्रक व महालेखा परिक्षक यांचे अंतिम अभिप्राय दिनांक ०६/०२/२०१६ रोजी प्राप्त झाले. सन २०१४-२०१५ या आर्थिक वर्षाचे लेखे दिनांक ०९/०३/२०१६ रोजी झालेल्या ५२ व्या स्थगित वार्षिक सर्वसाधारण सभेमध्ये स्विकृतीसाठी सादर केले. त्यानंतर वार्षिक अहवाल छपाई करून शासनास सादर करण्यात आला.

-----*-----

महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळ मर्यादित, पुणे

(महाराष्ट्र शासनाचा अंगिकृत व्यवसाय)

सन २०१४-२०१५ या आर्थिक वर्षामध्ये महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळाला झालेल्या तोट्या संबंधीचा तपशील.

सन २०१४-२०१५ या चालू वर्षात महामंडळाने शासकीय कर्जावरील व्याज, घसारा व आयकर पूर्व नफा रु.५४६.११ लाख मिळवला असून शासकीय कर्जावरील व्याज, घसारा व आयकर नंतर तोटा रु. ६२२.८० लाख झाला आहे.

महसूल व वन विभाग, महाराष्ट्र शासन यांचेकडील पत्र क्रमांक आयसीएच-३४०७/ १२२१/पी.के.-९४/ल-७, दिनांक २७ मार्च २००८ च्या आदेशानुसार सन २००८-२००९ पासून पीक योजनेशी संबंधीत पूर्व मशागतीवर काहीही खर्च करु नये अशा सूचना दिल्या आहेत. या सूचनेनुसार महामंडळाच्या सर्व पीकाबाबतची कामे बंद राहिली आहेत. सन २०१४-२०१५ या चालू वर्षात महामंडळाने कांही मळयांवर संयुक्त शेती योजना राबविलेली आहे.

३० जून २०१४ रोजी संचित तोटा रु. २०८.१५ कोटी इतका होता आणि मागील वर्षाची समायोजने विचारात घेता ३१ मार्च २०१५ रोजी संचित तोटा रु.२३५.३८ कोटी आहे.

खर्च :-

सन २०१३-२०१४ व २०१४-२०१५ या वर्षामधील खर्च तपशील खालीलप्रमाणे आहे. सन २०१४-२०१५ मध्ये शासनाकडून घेतलेल्या कर्जावरील व्याज रु.१०९८.८९ लाख विचारात घेतले नंतर महामंडळास एकूण तोटा रु. ६२२.८० लाख इतका झालेला आहे.

(रुपये लाखांत)

अ. क्र.	तपशील	२०१३-२०१४ (०१-०७-२०१३ ते ३१-०३-२०१४) रुपये	२०१४-२०१५ (०१-०४-२०१४ ते ३१-०३-२०१५) रुपये
१	वेतन व मजूरी	४५५.७९	७५३.८३
२	दुरुस्ती व निगा	७.२७	१०.१९
३	व्यवस्थापन खर्च	७७.६५	९६.१९
४	संचालकांचे परिश्रमिक आणि खर्च	१६.३८	२२.३८
५	व्याज	८२५.१८	११०७.७२
६	व्यवसायातील व प्रक्रियेतील साठ्यातील घट	१५.६०	३९.२२
७	मत्तावरील घसारा	१९.३०	२०.६६
८	आयकरासाठी तरतूद	२८.८५	४०.५२
	एकूण	१,४४६.०२	२०९०.७१

उत्पन्न :-

सन २०१३-२०१४ व २०१४-२०१५ या वर्षातील तुलनात्मकदृष्ट्या महसूली जमा खालीलप्रमाणे आहे -

(रुपये लाखात)

अ. क्र.	तपशील	२०१३-२०१४ (०१-०७-२०१३ ते ३१-०३-२०१४) रुपये	२०१४-२०१५ (०१-०४-२०१४ ते ३१-०३-२०१५) रुपये
१	व्यवहारातून मिळालेले उत्पन्न	२४८.१२	६२३.०४
२	इतर उत्पन्न	४६८.६६	८४४.८७
	एकूण:-	७१६.७८	१४६७.९१

----*----

महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळ मर्यादित, पुणे
(महाराष्ट्र शासनाचा अंगिकृत व्यवसाय)

संचालक मंडळ २०१४-२०१५

१ एप्रिल २०१४ ते ३१ मार्च २०१५ पर्यंत

१)	मा.ना. श्री. एकनाथराव गणपतराव खडसे
मंत्री महोदय (महसूल)
महाराष्ट्र राज्य	-----	अध्यक्ष
२)	मा.ना. श्री. संजय धुलीचंद राठोड
राज्यमंत्री महोदय (महसूल)
महाराष्ट्र राज्य	-----	उपाध्यक्ष
३)	मा.श्री. मनुकूमार श्रीवास्तव, भा.प्र.से.
प्रधान सचिव, (महसूल)	-----	संचालक
४)	मा.श्री. शिवाजी मारुती उपासे, भा.प्र.से.
सचिव(लाभक्षेत्र विकास) पाटबंधारे	-----	संचालक
५)	मा.डॉ. विपीन शर्मा, भा.प्र.से.
साखर आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य,	-----	संचालक
६)	मा. श्री. ह. म. शिंदे
मुख्य अभियंता, पाटबंधारे नाशिक	-----	संचालक
७)	श्री. यु.के. अग्रवाल, भा.व.से.
व्यवस्थापकीय संचालक,
म.रा.शे.म.मर्यादित.	-----	संचालक

-----*-----

महामंडळाच्या सन २०१४-२०१५ या आर्थिक वर्षाचा ताळेबंद, नफा - तोटा पत्रक व वार्षिक अहवाल खालील संचालकांनी दिनांक १२-१०-२०१५ चे परिपत्रकीय ठरावाद्वारे संमत केला.

१)	मा. ना. श्री. एकनाथराव खडसे	अध्यक्ष
२)	मा. श्री. मनुकूमार श्रीवास्तव, भा.प्र.से.	संचालक
३)	मा. डॉ. विपीन शर्मा	संचालक
४)	मा. श्री.शिवाजी मा. उपासे	संचालक
५)	मा. श्री. यु.के.अग्रवाल	व्यवस्थापकीय संचालक
६)	मा. श्री. एस.एस.चक्राण	सचिव

नोंदलेले कार्यालय :

स.नं. २७०, भांबुडा, सेनापती बापट मार्ग, पुणे - ४११ ०१६

फोन नं. २५६५०५५१, २५६५०५५५, २५६५९५५३

फॅक्स नं. २५६५९८४३

लेखापरिक्षक:

एन पी एस आर आणि असोसिएट्स

सनदी लेखापाल

-----*-----

महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळ मर्यादित, पुणे

(महाराष्ट्र शासनाचा अंगिकृत व्यवसाय)

नोंदलेले कार्यालय .
स.न. २७०, भांबुर्डा,
सेनापती बापट मार्ग,
पुणे - ४११ ०१६ .

क्रमांक : सचिव/२०१६/५२ वी स्थ.वा.स.स./१५५०

दिनांक १८/०२/२०१६

५२ वी स्थगित वार्षिक सर्वसाधारण सभेची सूचना

या सूचनेद्वारे कळविण्यात येते की, महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळाच्या सभासदांची स्थगित झालेली ५२ वी वार्षिक सर्वसाधारण सभा बुधवार दिनांक ०९ मार्च २०१६ रोजी दुपारी १२.०० वाजतां महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळाच्या सर्वे नंबर २७०, भांबुर्डा, सेनापती बापट मार्ग, पुणे - ४११ ०१६ येथील व्यवस्थापकीय संचालक यांच्या दालनामध्ये पुढील स्थगित झालेले कामकाज पूर्ण करण्यासाठी भरविण्यात येईल.

१. दिनांक ३१ मार्च २०१५ रोजी संपलेल्या महामंडळाच्या वर्षासंबंधीच्या संचालकांचा अहवाल व लेखा परिक्षकांचा अहवाल आणि कंपनीच्या हिशोबाचे विवरण पत्र आणि ताळेबंद विचारात घेणे व स्विकृत करणे.

संचालक मंडळाच्या आदेशावरुन

सही/-

(डी. एस. जोशी)

कंपनी सचिव.

स्थळ: पुणे

दिनांक: १८/०२/२०१६

टीप: सधेस उपस्थित राहणा-या व मतदान करण्याचा हक्क असलेल्या सभसदाला स्वतःेवजी उपस्थित राहण्यासाठी प्रतिनिधी नेमण्याचा हक्क आहे. हा प्रतिनिधी सभासद असण्याची आवश्यकता नाही.

प्रति,
महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळ मर्यादित, २०, भांबुर्डा, सेनापती बापट मार्ग, पुणे ४११ ०१६ चे भागधारक व कंपनी लेखापरिक्षक यांस.

-----*-----

महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळ मर्यादित, पुणे - ४११०१६.

(महाराष्ट्र शासनाना अंगिकृत व्यवसाय)

संचालकांचा अहवाल २०१४-२०१५

प्रति,
सदस्य यास,

सन २०१४-२०१५ या वर्षातील महामंडळाच्या कामकाजाबद्दलचा हा ५२ वा वार्षिक अहवाल सादर करतांना आपल्या संचालकांना अतिशय आनंद होत आहे. या अहवालासोबत या कालावधीकरीता लेखा परिक्षकांचा अहवाल व भारताचे नियंत्रक व महालेखापरिक्षक यांची विवरण पत्रेही सादर करण्यात आली आहेत.

२. वार्षिक सर्वसाधारण सभा :-

महामंडळाच्या ३१ मार्च २०१५ रोजी संपलेल्या सन २०१४-२०१५ या वर्षाचा नफा-तोटा पत्रक व ताळेबंद त्यावरील लेखापरिक्षकांचा अहवाल व भारताचे नियंत्रक व महालेखापरिक्षक यांच्या अभिप्रायासह दिनांक ३०/९/२०१५ किंवा त्यापूर्वी वार्षिक सर्वसाधारण सभेमध्ये स्विकृतीसाठी सादर करणे आवश्यक आहे.

भारताचे नियंत्रक व महालेखापरिक्षक नवी दिल्ली यांचे पत्र दिनांक ११/०८/२०१४ द्वारे सन २०१४-२०१५ या वर्षाचे लेखे तपासणीसाठी मे.एन.पी.एस.आर.आणि असोसिएट्स, सनदी लेखापाल, पुणे यांचा लेखा परिक्षक म्हणून नेमणुकीचा आदेश काढला आहे.

सन २०१४-२०१५ या वर्षाचे लेखा परिक्षण झालेले लेखे भागधारकांच्या स्विकृतीसाठी सादर केले आहेत.

३. भाग भांडवल :-

महामंडळाचे अधिकृत भाग भांडवल चालू वर्षी (३१ मार्च २०१५ अखेर) रुपये ३ कोटी इतके राहीले आणि अभिदत्त व भरणा केनेले भांडवल रुपये २.७५ कोटी इतके राहिले.

वित्तीय परिणाम:

	२०१४-२०१५ (रुपये लाखांत)	२०१३-२०१४ (रुपये लाखांत)
१ संयुक्त शेती, वृक्ष शेती आणि फलोद्यान (निव्वळ निधी)	६,२३.०४	२,४८.१२
२ इतर जमा	८,४४.८७	४,६८.६६
३ घसारा, व्याज, कर तरतूदी पूर्वी येणारा स्थूल नफा/(तोटा)	५,४६.११	१,४४.०९
४ घसारा, व्याज, कर तरतूदी नंतर येणारा नफा/ (तोटा)	(६,२२.८०)	(७,२९.२४)
५ सुचविलेला लाभांश	०.००	०.००
६ वर्ग केलेली निव्वळ शिल्लक	(-) २३५,३७.८४	(-) २०८,१४.७५
७ गुंतविलेले भांडवल	(-) १२३,९४.००	(-) १०७,७०.००
८ अभिदत्त भरणा केलेले भांडवल	२,७५.००	२,७५.००
९ निव्वळ मूल्य	(-) २०३,६२.८४	(-) २०५,३९.७५

महामंडळास सातत्याने तोटा होत आहे त्याचे प्रमुख कारण शासकीय कर्जावरील देय असलेले व्याज आहे.

४. बोनस :-

महामंडळाने सन २०१४-२०१५ या वर्षामधील लेख्यांमध्ये ८.३३ % बोनसच्या रकमेची तरतूद केलेली आहे.

५. पिक योजना :-

महसूल व वन विभाग, महाराष्ट्र शासन यांचेकडील पत्र क्रमांक आयसीएच-३४०७/१२२६/पी १९४/ल-७ दिनांक २७ मार्च २००८ च्या नुसार सन २००८-२००९ वर्षाची नवीन पीक योजना घेण्यात येऊ नये असे आदेश दिले आहेत. वरील आदेशानुसार महामंडळाच्या सर्व पीकाबाबतची कामे बंद आहेत.

सन २०१४-२०१५ यावर्षी महामंडळाने संयुक्त पिक योजने अंतर्गत कांही मळयांवर संयुक्त शेती पध्दतीने पिक योजना राबविण्यात येत आहे. या योजनेमुळे महामंडळास उत्पन्नातील हिश्याची रक्कम मिळत आहे.

उत्पन्न

अ. नं.	पिकाचे नांव	क्षेत्र (एकरामध्ये)	उत्पन्न (रुपये लाखांत)		
		२०१४-२०१५	२०१३-२०१४	२०१४-२०१५	२०१३-२०१४
१	वृक्ष शेती व फलोद्यान	९,२१६	९,२१६	३९.२२	३६.४१

६. कर्मचारी वर्ग आणि औद्योगिक संबंध :-

अहवाल वर्षी (३१ मार्च २०१५ अखेर) महामंडळा मध्ये एकूण २२० कायम कर्मचारी वर्ग कार्यरत होता. व्यवस्थापन व कामगार यांच्यातील सर्वसाधारण संबंध सलोख्याचे राहिले. कांही मळयांवरील कामगारांनी किरकोळ स्वरूपाचे आंदोलनाचा मार्ग स्विकारला परंतु अशी आंदोलने फार थोडी होती.

७. संचालक मंडळाच्या बैठका :-

अहवाल वर्षी संचालक मंडळाची दिनांक ०६/०८/२०१४ रोजी एक बैठक झाली.

८. संचालकांची जबाबदारी :-

कंपनी कायदा १९५६ चे कलम २१७ / (२अअ) अन्वये कंपनीचे अधिकारी यांनी दिलेल्या माहितीचे आधारावर :-

१) वार्षिक लेखे हे "लेखांचे नियम" नुसार तयार केलेले असून त्यामध्ये तफावत नाही.

२) संविधानिक लेखा परिक्षक यांचे सल्ल्यानुसार "लेखांची धोरणे" विचारात घेतलेली असून कायमपणे वापरलेली आहेत. घेतलेले निर्णय आणि इतर बाबी योग्य असून आर्थिक वर्षाअखेरीचे म्हणजेच दिनांक ३१ मार्च २०१५ अखेरचे कंपनीचे कामकाज आणि नफा - तोटा पत्रक सत्य आणि योग्य दर्शवितात.

३) कंपनीचे मालमत्तेची सुरक्षितता आणि इतर अनियमितता, फसवणूक निर्दर्शनास येऊन त्यास प्रतिबंध होईल अशा पध्दतीने कंपनी कायदा १९५६ चे तरतुदीस अनुसरुन लेखांच्या नोंदी ठेवलेल्या आहेत. त्याबाबत त्यांचे मतानुसार त्यांनी योग्य आणि पुरेशी काळजी घेतली आहे.

४) कंपनीचे कामकाज चालू राहील या तत्वावर वार्षिक लेखे तयार केले आहेत.

९. कृतज्ञता :-

अहवाल वर्षी महामंडळाच्या कर्मचा-यांनी केलेल्या चांगल्या कामगिरीबद्दल संचालक समाधान व्यक्त करीत आहेत. महामंडळाच्या कामकाजाच्या संदर्भात राज्य शासनाच्या विविध विभागांनी दाखविलेल्या सहकार्यबद्दल संचालक कृतज्ञ आहेत. महालेखाकार (वाणिज्यिक लेखापरिक्षण) मुंबई आणि संविधानिक लेखा परिक्षक मे. एन.पी.एस.आर.आणि असोसिएट्स्, सनदी लेखापाल, पुणे यांनी महामंडळास वेळोवेळी दिलेल्या बहुमोल सहकार्यबद्दल महामंडळ त्यांचे आभारी आहे.

संचालक मंडळाकरीता व त्यांच्यावतीने.

अध्यक्ष

Annexure

कंपनी कायदा १९५६ मधील कलम २१७ (२अअ) अन्वये आवश्यक तक्ता

सन २०१४-२०१५ या वित्तीय वर्षात आर्थिक मोबदला रुपये २४ लाख किंवा अधिक असणा-या कर्मचा-यांची यादी.
निरंक.

----*----

महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळ मर्यादित, पुणे - ४११ ०९६
३९ मार्च २०१५ ला असल्याप्रमाणे ताळेबंद

आणि

३९ मार्च २०१५ ला संपलेल्या वर्षाचा नफा-तोटा लेखा

सोबत

**वित्तीय टिपा ३९ मार्च २०१५ ला असलेल्या
लेख्यांना जोडलेल्या व त्याचा भाग असलेल्या**

आणि

लेखापरिक्षकांचा अहवाल

एन.पी.एस.आर. आणि असोसिएट्स्
सनदी लेखापाल,

प्लॉट नंबर ४०५, सेक्टर नं. २७/अ,
तुकाराम हॉल समोर, प्राधिकरण,
निगडी, पुणे-४११०४४.
दूरध्वनी - (९८५०९७८८७१)

लेखापरिक्षकाचा स्वतःचा अहवाल

प्रति,
सभासद,
महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळ मर्यादित

वित्तीय तक्त्यांवरील अहवाल

आम्ही महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळ मर्यादित, (कंपनी) यांचे ३१ मार्च २०१५ रोजीचे ताळेबंद आणि ३१ मार्च २०१५ रोजी संपलेल्या वर्षाचे नफा-तोटा पत्रकाची तक्ते आणि सारांशातील लेखांची महत्वपूर्ण धोरणे व स्पष्ट करणारी इतर माहिती यांचे लेखा परिक्षण केलेले आहे.

आर्थिक तक्त्यांबाबतची व्यवस्थापनाची जबाबदारी :

भारतामध्ये सर्वसाधारण स्विकारलेली लेखांची तत्वे यासह कंपनीज (अकॉट्स) नियम, २०१४ मधील नियम ७ प्रमाणे आणि या कायद्याचे कलम १३३ मध्ये लेखांची प्रमाणिकरण मध्ये नमुद केलेनुसार कंपनीचा रोखीचा प्रवाह, आर्थिक कामगिरी, आर्थिक स्थिती बाबतची स्तवता आणि योग्यता दर्शविणारी तक्ते तयार करणेबाबतची जबाबदारी कंपनी कायदा, २०१३ ("द अॅक्ट") मधील कलम १३४ (५) तरतुदीनुसार कंपनीच्या संचालक मंडळाची आहे. याशिवाय या जबाबदारीमध्ये कायद्यामध्ये असलेल्या तरतुदीस अनुसरुन कंपनीची मालमत्ता सुरक्षीत असणे करीता आवश्यक तेवढा लेखांचा तपशील ठेवणे आणि इतर अनियमितता आणि अफरातफर नजरेस येहील आणि त्याला आढळा बसेल अशी लेखांची यथायोग्य धोरणे अवलंबीणे जेणे करून परिणामी निर्णय आणि प्रमाणितता हि योग्य, भक्कमआणि चाकोरीत असतील. तसेच लेखांची माहिती हि अचूक आणि परिपूर्ण खात्रीशीर परिणामकारक असणे करीता अंतर्गत आर्थिक नियंत्रणाची अंमलबजावणी आणि पूर्तता करणेची जेणे करून संबंधीत आर्थिक तक्ते तयार करून सादर केलेली हि अफरातफर किंवा चुकीमुळे अयोग्य दाखविली जात नाहीत ना तसेच खरे आणि योग्य दाखविले जातात याचाही समावेश होतो.

लेखापरिक्षकांची जबाबदारी :

ज्या आर्थिक तक्त्यांचे आधारावर आमचे लेखापरिक्षण आहे त्यावर आमचे मत दर्शविणे हि आमची जबाबदारी आहे. भारताची कायद्यातील तरतुदी आणि त्यामधील नियमानुसार लेखापरिक्षण अहवालात समाविष्ट करावयाचे आवश्यक असणा-या बाबी, लेखांची आणि लेखापरिक्षणाची प्रमाणिकरण, कायद्यातील तरतुदी इत्यादि या विचारांत घेतलेल्या आहेत.

कायद्यातील कलम १४३ (१०) मध्ये नमुद केलेल्या लेखापरिक्षणाची प्रमाणिकरण यास अनुसरुन आम्ही लेखापरिक्षण केले आहे. आम्ही नितीशास्त्राची पूर्तता करून आर्थिक तक्ते हे अवाजवी चुकीचे दर्शवित नाहीत याची पुरेशी खात्री लेखापरिक्षणातून मिळणेकरीता, त्यानुसार नियोजन करून लेखापरिक्षण करून लेखापरिक्षण करावे अशी अपेक्षा या प्रमाणीकरणास अपेक्षीत आहे.

आर्थिक तक्त्यातील रक्कम आणि प्रगटीकरण बाबतचे पुरावे मिळविता येतील अशी पद्धत लेखापरिक्षणात अंतर्भूत करण्यात आली आहे. लेखापरिक्षणाची निवड केलेली पद्धत हि लेखापरिक्षकांचे निर्णय तसेच फसवणूक किंवा चूक यामुळे आर्थिक तक्ते चुकीचे विधान दर्शवित नाहीत ना या बाबतची वस्तुस्थिती पडताळणीतले धोरणे विचारात घेऊन त्यावर आधारलेली आहे. आर्थिक तक्ते तयार करताना आणि त्याची स्तवता दर्शविताना यासंबंधी कंपनीचे असलेले अंतर्गत नियंत्रण पद्धत व पडताळणीतील धोके विचारात घेऊन त्यानुसार लेखापरिक्षणाची पद्धत व आखणी केली असून जेणे करून त्या परिस्थितीत ती योग्यच आहे. वापरण्यात आलेले लेखे व धोरणांची समुचितता यांचे मुल्यमापन आणि व्यवस्थापनाने लेखांचे केलेल्या अंदाजाची योग्यता त्याच बरोबर सादर केलेल्या आर्थिक तक्त्यांचे एकूणतः मुख्यमापन यांचे लेखापरिक्षणात समावेश केलेला आहे.

खालील अभिप्रायातील नमूद केलेल्या मुद्यांव्यातिरिक्त लेखापरिक्षणास आम्ही मिळविलेले पुरावे हे लेखापरिक्षणावरील आमचे मत दर्शविणेस पुरेसे आणि उचित आहेत यावर आमचा विश्वास आहे.

उचित मत:

आमचे मते आणि आमचे परिपूर्ण माहितीनुसार आणि आम्हाला दिलेल्या स्पष्टीकरणानुसार खाली नमूद केलेले मुद्दे वगळता आर्थिक तक्ते हे कायद्यास अनुसरुन आवश्यक ती माहिती देत आहेत. तसेच भारतात सर्वसाधारण स्विकृत केलेल्या लेख्यांची तत्वेनुसार निश्चितच सत्य आणि उचित दर्शवित आहेत.

- १.) ताळेबंदाच्या बाबतीत मार्च ३१, २०१५ रोजी असल्याप्रमाणे कंपनीच्या व्यवहाराच्या स्थितीसंबंधी.
- २.) नफा आणि तोटा पत्रकाबाबतीत महामंडळाच्या त्या तारखेस संपलेल्या वर्षाचा नफा-तोटापत्रक, त्या वर्षाचा तोटा बाबत ,आणि
 - (१) सन २००८-२००९ पासून कंपनीने त्याची शेती विषयक कामे अकस्मात थांबविती आहेत. त्यामुळे कृषीविषयक साधनसामुग्री, मशिनरी ठिक्क सिंचनसह, इलेक्ट्रीक पंप्स, ट्रॅक्टर्स, वाहतूक वाहने, परिणामी बिन कामाची राहिली असून मागील वर्षात कंपनीने त्याची विक्रीही केली आहे. उपलब्ध असलेली शेती जमीन यावर संयुक्त शेती अंतर्गत शेतीस वापर करण्यात आला आहे.

नफा - तोटा पत्रकाच्या अनुसूची क्रमांक १२ आणि १३ नुसार १ एप्रिल २०१४ ते ३१ मार्च २०१५ या वर्षाच्या कालावधीतील एकूण उत्पन्न रुपये १४,६७,९१,३६६/- पैकी व्यवहारातून मिळालेले उत्पन्न (संयुक्त शेती आणि वृक्षशेती व फळे) रुपये ६,२३,०३,९०९/- आहे. तर चालू वर्षाच्या नफा-तोटा पत्रकाच्या अनुसूची क्रमांक १५ नुसार कर्मचारी कल्याण खर्च रुपये ७,७६,२०,७९०/- इतका आहे. म्हणजेच शेती विषयक संबंधीत कार्यक्रमातुन मिळालेले उत्पन्न हे खर्चांपेक्षा कमी आहे. तथापी कंपनीने त्याची भरपाई इतर उत्पन्नातून वसूल केली आहे.
- (२) सन २०१४-२०१५ मध्ये महामंडळाला रुपये ६,२२,८०,१०६/- तोटा झालेला असून एकूण संचित तोटा रुपये २,३५,३७,८४,०६०/- इतका झालेला आहे.
- (३) महामंडळाने लेख्यांच्या नोदवुक हस्तालिखीत ठेवलेली आहेत. त्यामुळे संगणकीय लेखे उपलब्ध झाली नाहीत म्हणून कांही प्रमाणात कपात पद्धत, आवश्यक लेख्यांची समायोजने निश्चिती, विशेष मुलभूत बाबींचे ताळमेळाचे संकलन या बाबींवर अंतर्गत नियंत्रणाचा प्रभाव निश्चित सांगता येत नाही.
- (४) वित्तीय टिपा अनुसूची क्र. १८ मधील उप मुद्दा बी एक मधील मुददा क्र. २ मध्ये नमूद केलेनुसार महाराष्ट्र शासनास निव्वळ देय नुकसान भरपाई रक्कम रु. ६०,८५ लाख जमीन मुल्य बाबत असून ती रुजूवात, पडताळणी आणि जर काही संबंधीत समायोजने शिवाय आहे तसेच ताळेबंदातील अनुसूची क्र. १६ मधील मुददा क्र. ब नुसार वरील जमीन मुल्य रक्कमेवर महसूल व बन, महाराष्ट्र शासन विभागाचे पत्र क्र. आयसीएच १३८१/३२१४८/२१८/ल-७ दिनांक १४/८/१९८२ नुसार ६.५ टक्के प्रतीवर्ष प्रमाणे व्याज रक्कमेची तरतूद केली आहे.
- (५) किरकोळ ऋणको एकूण रक्कम रुपये २७८१.०१ लाख (वित्तीय तक्त्यामधील अनुसूची -९) , भांडवली मत्ता खरेदीकरीता आगाऊ रक्कम रु.५३.४१ लाख (वित्तीय तक्त्यामधील अनुसूची -५) रोखीत वा वस्तुरूपात वसुलीयोग्य असलेल्या आगाऊ रक्कम एकूण रु. ४८८.३० लाख , ठेवी रु.५५.४९ लाख आणि किरकोळ ठेवी रु. २३.३१ लाख (वित्तीय तक्त्यामधील अनुसूची ११) ही रुजवात , कंपनीकडून छाननी , पडताळणी आणि परिणामी समायोजने/तरतूदी जर काही असतील तर त्या शिवाय आहेत.
- (६) किरकोळ धनको एकूण रु. २२६९.६९ लाख, सुरक्षा ठेवी एकूण रु. ९४४.०७ लाख आणि इतर ठेवी रु. ४७५.७३ लाख , भविष्य निर्वाह निधीची देणी रु. २.८८ लाख आणि तरतूदी रु. ११२५.२२ लाख ही रुजवात, कंपनीकडून छाननी , पडताळणी आणि परिणामी समायोजने/ उलटविणे जर काही असतील तर त्या शिवाय आहेत.
- (७) अनुसूची १८ मधील लेख्यांचे वित्तीय टिपणीत नमूद केलेनुसार कांही प्रकरणी अकस्मिक दायित्वाच्या (वेडीबाभूल झाडे उपटणेसह) एकंदरीत रक्कमेबाबतची स्वरूप स्पष्ट होईल अशी कागदपत्रे आणि तपशिल आमचे तपासणीस उपलब्ध होऊ शकली नाहीत. त्यामुळे आम्ही त्याचे प्रकटीकरण आणि योग्यता तसेच पुरेशी तरतूद याबाबत अभिप्राय देऊ शकलो नाहीत.
- (८) कंपनी कायदा १९५६ (कायदा) मधील कलम २११ उप कलम (३क) नमूद केलेल्या लेख्यांचे प्रमाणिकरण यांस अनुसरुन नसलेल्या बाबी.

अ) एएस-२ वस्तूसूचीचे मूल्यांकन

- वृक्षशेती आणि फलोद्यान यांचे सुरवातीचे शिलकीचे मूल्यांकन हे सुरवातीपासून झालेला एकूण खर्च असून अखेरील शिलकीचे मूल्यांकन काढताना सुरवातीचे शिलकीमधून चालू वर्षातील वृक्षशेती विक्री किंमत कमी करून काढलेली आहे. आमचे मते कंपनीने वापरलेले सदर लेख्यांचे धोरण योग्य नाही.
- कंपनीचे व्यवसायाचे स्वरूप व आकार पाहता व्यवस्थापनाने वस्तूसूचीचे साठयाची समक्ष पडताळणी करण्याची वापरलेली पद्धत अपूरी आहे. कारण वृक्षशेती व फळे यांचे मूल्यांकन रु.४१८.१६ लाख इतके

असून जे वस्तुसूची साठ्यामधील महत्वाचा मोठा भाग असून व्यवस्थापनाने त्याची पडताळणी केलेली नाही. याबाबत संख्यात्मक तपशील आणि त्याचे मुल्यांकन आम्हांला उपलब्ध करून दिले नाही.

- कंपनीने वृक्षशेतीचे व फळबांगांचे वस्तूस्थितीची प्रत्यक्ष तपासणी केलेली नाही आणि जर काही वापरण्यास योग्य नसलेल्या, खराब झालेल्या व नुकसान झालेल्या वस्तुसूचीचे समायोजन केलेले नसल्याने सदरील वित्तीय तक्त्यांवर होणारा परिणाम काढणे शक्य झाले नाही.
- वस्तुसूचीमधून वापरात नसणारी, कधीतरी वापरात असणारी वापरण्यास योग्य नसलेली अशी वस्तुसूचीची काढलेली नसून जर असेल तर त्याबाबत कोणतीही तरतूद केलेली नाही. त्यामुळे त्याचा वित्तीय तक्त्यांवर होणारा परिणाम काढणे शक्य झाले नाही.

ब) एएस-२ रोकड सुलभतेचा तक्ता

कंपनीने मार्च ३१, २०१५ अखेरचा रोकड सुलभतेचा तक्ता तयार करून सादर केलेला नाही ही बाब एएस-३ यांस अनुसरून नाही

क) एएस-६ घसारा लेखांकन

कंपनीने कंपनी कायदा २०१३ मधील तरतूदीनुसार घसा-याची तरतूद न करता तत्कालीन लेखांचे प्रमाणिकरण तत्वानुसार केली आहे त्याचा नफ्यावर काय परिणाम होऊ शकतो हे काढता येत नाही.

ड) एएस-१० स्थिर मत्तांचे लेखांकन

(१) वादग्रस्त मत्ता

- ताळेबंदा मधील अनुसूची क्र. ४ मधील मुद्दा क्र. ब मध्ये नमूद केलेप्रमाणे कंपनीने काही मत्तांचा समावेश भांडवलात न करता त्यावरील घसा-याची तरतूद केली आहे. व्यवस्थापनाने स्पष्टीकरण दिले नुसार सदर मत्तांचे मुल्यांकन रु.३५,२६,५१६ हे महाराष्ट्र शासनाने केले असून १९६३-८५ पासून वादग्रस्त आहेत. तसेच ज्या साखर कारखान्याकडून या मत्ता संपादित केल्या त्यांना महाराष्ट्र शासनाने केलेल्या मुल्याशी सहमत नसल्याने त्याचा विक्री व्यवहार पूर्ण होऊ शकला नाही.
- ईमारत व दुग्ध , जनावरांचा गोठा , इलेक्ट्रीक उभारणी, जमीन या मत्ता कंपनीने निर्माण केलेल्या नाहीत. तथापी त्यावरील घसा-याची तरतूद केली आहे. कारण कंपनीने वादग्रस्त मत्तांपोटी रु.३९,९९,५३७ या पुर्वीच आदा केलेले आहेत (सदर रक्कम मत्ता खरेदीसाठी अग्रिम मध्ये दाखविलेली आहे) आणि सदर मत्तां कंपनी वापरत आहे.

(२) जमीन विक्री

- ताळेबंदातील अनुसूची क्र. ३ मधील मुद्दा क्र. क मध्ये नमूद केलेनुसार क्षेत्र मोजणी प्रमाणे १४८० एकरापर्यंत सरकारी अधिकारात संपादित झालेल्या आहेत.
- दिनांक ३१-०३-२०१५ पर्यंत एकूण मिळालेली नुकसान भरपाई रक्कम रु.४५८.२८ लाख आहे. (मागील वर्षी रु.२९०.२८लाख)
- सदर रक्कम ही इतर किरकोळ धनको या शिर्षकाखाली चालू दायित्वे म्हणून दाखविली आहे आणि हि बाब कंपनी सातत्याने स्थिर मत्तांबाबत सादरीकरण करीत आहे. हि बाब आमचे मते चूकीची आहे.
- अशाप्रकारे जमीन विक्री पोटी मिळालेली हि रक्कम योग्य पद्धतीने लेखांमध्ये दर्शविली नाही. त्यामुळे जमीन विक्री पासून झालेला नफा-तोटा निश्चित करता येत नाही.

(३) खंडक-यांना जमीन वाटप

- लेखांवरील टिपा अनुसूची क्र. १८ मध्ये प्रकट केलेनुसार क्षेत्र मोजणी नुसार १३५८० एकर क्षेत्र सन १९७० मध्ये खंडक-यांना वाटप करण्यात आले. दुस-या टप्यातील २९६७७ एकर क्षेत्राचे सध्या वाटप होत आहे. तथापी ताळेबंदाच्य अनुसूची क्र. ४ मधील बाब क्र. (१) नुसार ताळेबंदाचे तारखेपर्यंत १९०५४ एकर क्षेत्राची वाटप प्रक्रिया झालेली आहे.
- व्यवस्थापनाने आम्हांस स्पष्ट केलेनुसार खंडक-यांच्या मालकीचे जमीन क्षेत्र हे महामंडळाच्या मालकीची दर्शविलेली नसल्याने जमिनीचे वाटपाचा महामंडळाचे लेखे पुस्तकावर परिणाम होत नाही. तथापि ती महामंडळाचे ताब्यात होती.

- आम्हांस असे स्पष्ट केले की, सन १९८२ पर्यंत खंडक-यांना खंड रक्कम आदा केली होती. तद्दनंतर खंड आदा केला नाही. तसेच जरी जमीन महामंडळाच्या ताब्यात होती व वापरातही होती तरी खंडक-यांना आदा करावयाचे खंडाची तरतुदही केली नाही.
 - तथापि खंडक-यांना परत वाटप करावयाचे जमिनी बाबतचे योग्य आणि तपशीलवार सुरवातीपासूनचे पुरावे आम्हाला पडताळणी करता उपलब्ध झाले नाहीत. आम्ही संपूर्ण जमीन वाटपाची पध्दत तपासली नाही.
 - तसेच पुरेशी माहिती न मिळाल्याने, कर आकारणीचे आदेश आणि आयकर, मुल्यवर्धिन कर इ.बाबतची इतर कागदपत्रे उपलब्ध होऊ न शकल्यामुळे आम्ही एएस-२९ नुसार आवश्यक असलेल्या पुरेशा तरतूदी आणि आकस्मिक दायित्वाच्या प्रकटीकरणाबाबत अभिप्राय देऊ शकत नाही.
- वरीलबाबत एकंदरीत वित्तीय तक्त्यांवर होणारा परिणाम काढता येत नाही.

इ) एएस-१३ गुंतवणूकीचे लेखांकन

- ताळेबंदातील अनुसूची क्र. ७ मध्ये नमूद केलेनुसार माळेगांव सहकारी सांखर कारखान्याचे भाग प्रमाणपत्राची दर्शनी किंमत रु.७८.५० लाख दर्शविली आहे. पण प्रत्यक्षात रु.८८.६० लाख दर्शनी किंमतीचे भाग प्रमाणपत्र प्रत्यक्ष दिसून आली. सदर फरक हा जर कांही समायोजने असतील तर आणि रुजूवात व पडताळणी शिवाय आहे.
- फरक बाबतची कारणमिमांसा वित्तीय तक्त्यांत दर्शविलेली नाही. एएस-१३ नुसार आवश्यक असलेली गुंतवणूकीच्या मुल्यातील जर घट असेल तर त्याची तरतूद केलेली नाही.

फ) एएस-१४ संबंधीत संस्था प्रकटीकरण

लेख्यांचे प्रमाणिकरण (एएस)१४ - प्रमाणे संबंधीत संस्था आणि संबंधीत संस्थांशी असलेले व्यवहार बाबतचे प्रकटीकरण कंपनीने केलेले नाही.

ग) एएस-२२ उत्पन्नावरील करांचे लेखांकन

लेख्यांचे प्रमाणिकरण २२ - प्रमाणे विलंब कर बाबतची आवश्यक असलेली तरतूद कंपनीने केलेली नाही. म्हणून आम्ही त्याची योग्यते बाबत अभिप्राय देऊ शकलो नाहीत.

ह) एएस-२८ निरुपयोगी मत्ता

ताळेबंदाच्या अनुसूची क्र. ४ मधील मुद्या क्र. ग मध्ये नमूद केले नुसार ४०४ एकर क्षेत्रावर अतिक्रमण झालेले असून वेगवेगळ्या न्यायालयात त्याबाबतचे दावे प्रलंबित आहेत. याबाबत निरुपयोगी मत्तांची लेखे पुस्तकात तरतूद करण्याची आवश्यकता आहे की नाही हे कंपनीने पाहिलेले नाही.

ल) एएस-२९ आकस्मिक दायित्वे व आकस्मिक मत्ता यांची तरतूद

- वापरमूल्य तत्वावर दिलेल्या मालमत्तेपासून मिळणा-या भाडेवरील सुरवातीपासूनचा देय सेवा कर काढलेला नाही. तसेच लेख्यांमध्ये त्याची तरतूदही केलेली नाही. याचा या वित्तीय तक्त्यांवर होणारा परिणाम काढता येत नाही.
 - तसेच पुरेशी माहिती न मिळाल्याने, कर आकारणीचे आदेश आणि आयकर, मुल्यवर्धिन कर इ. बाबतची इतर कागदपत्रे उपलब्ध होऊ न शकल्यामुळे आम्ही एएस-२९ नुसार आवश्यक असलेल्या पुरेशा तरतूदी आणि आकस्मिक दायित्वाच्या प्रकटीकरणाबाबत अभिप्राय देऊ शकत नाही.
- वरीलबाबत एकंदरीत वित्तीय तक्त्यांवर होणारा परिणाम काढता येत नाही.

२) महत्वाचे बाबी बाबत -

- (१) ताळेबंदाच्या अनुसूची क्र. ३ मधील मुद्या क्र. ड बाबत आम्ही आपले लक्ष वेधू इच्छितो.

त्यानुसार व्यवस्थापनाने व्यवस्थापकीय संचालक यांचे मंजूरीने लेखे पुस्तकातील खालील रकमा काढून टाकलेल्या आहेत.

- अ. मत्ता खरेदीकरीता किरकोळ घनको (रु. ९,६४,२९३/-) अशा रक्कमा की यापूर्वीच मत्ता खरेदी केलेल्या असून त्या धनकोना देय होत्या आणि त्या महामंडळाच्या वापरात होत्या.

- ब. इतर किरकोळ धनको (रु. २०,६३,७१४/-) यामध्ये महामंडळाने केलेली किरकोळ खरेदी व खर्च या धनकोंना देय होत्या.

आम्हाला असे सांगण्यात आले की या रकमा तिन वर्षा पुर्वीपासूनच्या आहेत. म्हणून या रकमा ३१ मार्च, २०१५ रोजी संपूर्ण-या वर्षात निलंबित करण्यात आल्या आहेत. त्याचा वित्तीय तक्त्यांवर होणारा परिणाम काढता येत नाही.

- (२) सामुदायिक नियंत्रण , चांगले नियंत्रण नसलेबाबतची खालीलप्रमाणे कांही बाबी
 अ. पडताळणी किंवा समायोजने न करता निरुपयोगी देय रकमा तशाच पुढे ओढत राहणे.
 ब. असक्षम लेखांची घोरणे, विशेषत: जमीन संबंधी
 (३) १९७२-७३ ते १९८३-८४ या कालावधीतील वादग्रस्त देय कृषी आयकर रूपये ३२८.१६ लाख.
 (४) महामंडळाने लेखांची पुस्तके हि हस्तलिखीत ठेवली आहेत आणि ती संगणकीय नाहीत.

इतर कायदेशीर बाबी आणि नियमानुसार आवश्यकतेवरील अहवाल-

कंपनीचा (लेखापरिक्षकांचा अहवाल) आदेश २०१५ आदेशानुसार तसेच भारताचे केंद्र शासनाने प्रसिद्ध केलेल्या या कायद्याची कलम १४३ चे उपकलम (१) या अनुसरुन आम्ही आमचे अहवालात अनुसूची दिलेल्या आहेत आणि या कायद्याच्या मुद्दा क्र. ३ व ४ मध्ये नमुद केलेल्या बाबींवर मत दिले आहे.

कायद्याचे कलम १४३(३) प्रमाणे आवश्यक अहवाल आम्ही देत आहोत.

- अ) आमचे लेखापरिक्षणास आवश्यक असलेली अहवालातील असलेल्या आमचे अभिप्राय वगळता आमचे माहितीप्रमाणे आणि विश्वासाप्रमाणे सर्व माहिती व स्पष्टीकरणे आम्ही पाहिलीत आणि मिळविली आहेत.
 ब) आमचे मते कायद्यानुसार आवश्यक असलेली योग्य ती लेखा पुस्तके ठेवलेली आहेत. असे आम्हाला लेखा पुस्तकावरुन आणि तपासणी करतांना दिसून आले आहे.
 क) सदर अहवाल ताळेबंद, नफा तोटा पत्रक यांचेशी असून लेखा पुस्तकाशी जुळत आहेत.
 ड) आमचे मते दर्शविलेली वित्तीय तक्ते हे कंपनीज (लेखा) नियम, २०१४ चे नियम ७ प्रमाणे या कायद्याचे कलम १३३ मधील लेखांचे प्रमाणीकरण मध्ये नमुद केले प्रमाणे पुरता करीत आहेत.
 इ) आमचे मते वरील मुद्यांमध्ये आमचे उचित मतांमध्ये विशद केलेल्या बाबींमुळे कंपनीच्या कामकाजावर प्रतिकूल परिणाम होऊ शकतो.
 फ) केंद्र सरकारने प्रसिद्ध केलेल्या अधिसूचना क्र. जीएसआर ४६३ (इ) दिनांक ५ जून, २०१५ नुसार कायद्यातील कलम १६४ चे उप कलम २ हा सरकारी कंपनीला लागू होत नाही.
 ग) लेखापरिक्षक अहवाला मधील इतर मुद्दे बाबत तसेच आम्हाला मिळालेल्या माहिती व स्पष्टीकरण या अनुसरुन
 १) कंपनीने प्रलंबित असलेल्या दाव्याबाबतचा वित्तीय तक्त्यांवर होणारा परिणाम दर्शविलेला आहे. वित्तीय तक्त्यांचे अनुसूची क्र. १८ पहा,
 २) दिर्घ मुदतीची कोणतेही करार तसेच खूप मोठे नुकसान दिसतील असे बाधित करार केलेले नाहीत.
 ३) शैक्षणिक गुंतवणूकदार आणि संरक्षित निधीस कंपनीने रक्कम वर्ग करणेची आवश्यकता नाही.

एन पी एस आर आणि असोसिएट्स

सनदी लेखापाल करीता

एफआरएन : १०५५११ डब्ल्यु

सील

सही

(सीए राहूल संचेती)

भागीदार सभासद नोंदणी नं. १२०५२६

दिनांक- १२ ऑक्टोबर, २०१५

पुणे.

-----*-----

**महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळ मर्यादित यांचे सदस्यास आमचे अहवालात नमूद केलेनुसार दिनांक ३१ मार्च
२०१५ रोजी संपणा-या वर्षाकरीता अनुसूची.**

१. स्थिर मत्ता तसेच जमिनीची नोंद बाबत सध्याची स्थिती त्याची जागा निश्चिती आणि संख्यात्मक तपशिलासह संपूर्ण माहिती दाखविणारी पुरेशी नोंद कंपनीने ठेवलेली नाही. जमिनीच्या नोंद रिजिस्टर मधील नोंदीची वितीय तक्त्याबरोबर जुळवणी केलेली नाही. स्थिर मत्तांची नोंद नोंदवाहीत ठेवली आहेत. तथापि फार पूर्वीपासून ती अद्ययावत केलेली नाहीत असे ब-यांच मळयांवरील कर्मचा-यांकडून सांगण्यात आले आहे.
 अ) व्यवस्थापनाने जवळ्यास मागील पाच वर्षांपेक्षा जास्त वर्षी पासून स्थिरमत्तांची प्रत्यक्ष तपासणी केलेली नाही. त्यामुळे स्थिरमत्तांची प्रत्यक्ष तपासणी किती कालावधीनंतर करणे बाबतची योग्यता पुरेशी नाही. परिणामी जी काही खराएखुरी तफावत असेल त्याचा शोध व्यवस्थापनाने घेतलेला नाही.
 ब) कंपनीने संस्था दिर्घकाल चालू राहील या दर्जास परिणाम होईल अशाप्रकारे स्थिर मत्तेतील मोठ्या प्रमाणात मत्तांची विल्हेवाट चालू वर्षात केलेली नाही.
२. अ) आम्हाला दिलेल्या माहितीनुसार आणि खुलाशानुसार व्यवस्थापनाने लेख्यांच्या वर्षअखेरीस वृक्षशेती, फलोद्यान आणि इतर लागवडी वगळून वस्तुसूचीची प्रत्यक्ष तपासणी केलेली आहे. आमच्या मते, वृक्षशेती, फलोद्यान आणि इतर लागवडी याची वस्तुसूची ही वस्तुसूचीमधील ठळक भाग असताना त्यांची तपासणी केलेली - नाही. आणि प्रत्यक्ष तपासणीची संख्याही योग्य नाही.
 ब) कंपनीने वृक्षशेती आणि लागवडी वगळता वस्तुसूचीची परिपूर्ण तपशीलासह योग्य त्या नोंदी ठेवलेल्या आहेत. तथापि वृक्षशेती आणि फलोद्यान यांची प्रत्यक्ष तपासणी केली गेली नसल्याने काही तफावत असेल तर त्याची कंपनीने तपासणी केलेली नाही.
३. आम्हाला दिलेल्या माहितीप्रमाणे आणि खुलाशानुसार कायद्यातील कलम १८९ अन्वये निर्देशित केलेप्रमाणे कंपनीने कंपन्यांना किंवा कंपन्यांकडून , संस्थांकडून किंवा इतरांकडून कोणतेही प्रतिभूत किंवा अप्रतिभूत कर्ज प्रदान केलेले - नाही किंवा घेतलेले नाही. तथापि कंपनीची, संस्थांची किंवा इतरांची त्या संबंधीची आवश्यक ती माहिती कायद्यातील कलम १८९ सदराखाली असणे आवश्यक आहे ते उपलब्ध होऊ शकले नाही, म्हणून अशा प्रकारची कर्ज घेतली / दिली किंवा कसे या बाबत अभिप्राय देण्यास आम्ही असमर्थ आहोत.
४. आम्हाला दिलेल्या माहितीनुसार आणि खुलाशानुसार आमचे मते कंपनीचा आकार आणि वस्तुसूची व मालमत्ता यांची खरेदी तसेच मालाची विक्री इत्यादी व्यवसाय पहाता अंतर्गत नियंत्रण पद्धत आणखीन वाढविण्याची आवश्यकता आहे. नियंत्रण पद्धतीतील मोठ्या प्रमाणात कमकुवतपणा सुधारीत करणेत सातत्याने अपयशी आहेत असे आमचे निर्दर्शनास आले नाही.
५. कंपनीने बाहेरील लोकांकडून कोणत्याही प्रकारच्या ठेवी स्विकारलेल्या नाहीत.
६. कंपनी ज्या वस्तूचे व्यवहाराशी निगडीत आहे त्या करीता परिव्यय कागदपत्रे ठेवणेबाबत कंपनी कायदा, १९५६ च्या कलम २०९ मधील अट (ड) उपकलम (१) नुसार केंद्र शासनाने नमूद केलेले नाही.
७. **कायदेशीर देणी बाबत :-**
 भविष्य निर्वाह निधी ,कर कपात, विक्रीकर /वॅट , जमीन महसूल/स्थानिक कर, व्यवसाय कर आणि कामगार कल्याण निधी या देय रकमेबाबत वर्षवार/माहेवार सुरवातीची शिल्लक , वर्षभरात अदा करावयाची देय रक्कम, वर्षभरात अदा केलेली रक्कम आणि वर्षवार/माहेवार अखेरील शिल्लक दर्शविणारे पडताळणीचे एकत्रिकरण या मध्ये कंपनीची अंतर्गत नियंत्रण पद्धत नाही. तसेच दिनांक ३१ मार्च २०१५ रोजी वादग्रस्त नसलेली देय थकीत संविधानिक देणी बाबत देय झालेपासून ६ महिन्यापेक्षा जास्तीची देय असलेल्या माहितीचे एकत्रिकरण कंपनीने केले नाही. वरील प्रमाणे विचारात घेता दिनांक ३१ मार्च २०१५ रोजी ६ महिन्यापेक्षा जास्त कालावधीच्या देय संविधानिक देणी यावर आम्ही अभिप्राय देऊ शकत नाही.
आमची ठळक निरक्षणे पुढील प्रमाणे :
 अ) विक्रीकर/वॅट बाबतची अनुसूची आणि त्याबाबत इतर माहिती अभावी त्या बाबतचे वेळेवर रकमा अदा झाल्यात यावर आम्ही अभिप्राय देऊ शकत नाही.

- ब) सन १९७२-७३ ते १९८३-८४ या वर्षांमधील वादग्रस्त नसलेली कृषि आयकराची देय रक्कम रु.३२८.१६ लाख इतकी आहे.
- क) कंपनीने जून ३०, २००९, जून ३०, २०१०, जून ३०, २०११, जून ३०, २०१२ आणि जून ३०, २०१३, मार्च ३१, २०१४ आणि ३१ मार्च २०१५ रोजी संपलेल्या वर्षांमध्ये भाडयाने दिलेल्या मालमत्तेपासून मिळालेल्या भाडे रकमेवरील देय सेवा कर काढलेला नाही.
८. कंपनीच्या ३१ मार्च २०१५ रोजी संपलेल्या वार्षिक लेखांचे अखेरीस संचित तोटा रु. ३,३५,३७,८४,०६० हा निव्वळ मूल्यापेक्षा जास्तीचा आहे. कंपनीला मार्च ३१, २०१५ रोजी संपलेल्या वर्षात आणि मागील वित्तीय वर्षात रोग्य स्वरूपात तोटा झालेला आहे.
९. कंपनीने वित्त संस्था, बँका किंवा कर्जरोग्ये वितरीत करून कोणत्याही प्रकारचा निधी उभारलेला नाही.
१०. आम्हाला दिलेल्या माहितीप्रमाणे व खुलाशानुसार कंपनीने सुरक्षा म्हणून भाग, कर्जरोग्ये आणि इतर ठेवी गहाण ठेवून कर्जे व अग्रिम वाटप केलेले नाहीत.
११. कंपनीने सदरील अहवाल वर्षात मुदत कर्ज घेतलेले नाही.
१२. लेखापरिक्षण कालावधीत कंपनीने किंवा कंपनीत अफरातफर झालेली नाही असे आम्हांस सांगण्यात आले.

एन पी एस आर आणि असोसिएट्स,
सनदी लेखापाल
एफआरएन १०५५११ डब्ल्यू.
सही/-
(सीए राहूल संचेती)

भागीदार सभासद नोंदणी क्र.१२०५२६
दिनांक १२, ऑक्टोबर, २०१५
पुणे

----*----

महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळ मर्यादित, पुणे
(महाराष्ट्र शासनाचा अंगीकृत व्यवसाय)
ठळक बाबी एका दृष्टीक्षेपात

(रुपये लाखात)

	अनुसूची	२०१४-२०१५	२०१३-२०१४
		रुपये	रुपये
व्यवहारातून मिळाले उत्पन्न इतर उत्पन्न	१२	६२३.०४	२४८.१२
	१३	८४४.८७	४६८.६६
एकूण..		१,४६७.९१	७१६.७८
व्याज,घसारा, कर पूर्व नफा/(तोटा)		५४६.११	१४४.०९
व्याज		१,१०७.७२	८२५.१७
घसारा		२०.६७	१९.३१
कर पूर्व नफा/(तोटा)		(५८२.२८)	(७००.३९)
कर		४०.५२	२८.८५
करानंतरचा नफा/(तोटा)		(६२२.८०)	(७२९.२४)
संचित नफा/(तोटा)		(२३,५३७.८४)	(२०,८१४.७५)
भरणा केलेले भाग-भांडवल		२७५.००	२७५.००
गुंतविलेले भांडवल		(१२,३९४.००)	(१०,७७०.००)
वस्तु सूचीची उलाढालीशी टक्केवारी		३४९.२३	१५५.२३

३१ मार्च २०१५ रोजी सारांशरूपात ताळेबंद

(रुपये लाखात) .

	३१ मार्च २०१५ अखेर	३१ मार्च २०१४ अखेर
	रुपये	रुपये
कंपनीने काय मिळविले		
१. निव्वळ स्थिर मत्ता	६३३.२६	६८८.३१
२. गुंतवणूकी	१५०.६५	१५०.६५
३. निव्वळ चालू मत्ता	(२९३.०४)	१,२७६.११
५. संचित तोटा	२३,५३७.८४	२०,८१४.७६
एकूण मत्ता (निव्वळ)	२४,०२८.७१	२२,९२९.८३
कंपानीचे काय देणे.		
१. कर्जे	२३,७५३.७१	२२,६५४.८३
२. भरणा केलेले भाग भांडवल	२७५.००	२७५.००
३. एकूण गुंतविलेला निधी	२४,०२८.७१	२२,९२९.८३

----*----

महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळ मर्यादित, पुणे

(महाराष्ट्र शासाचा अंगीकृत व्यवसाय)

३१ मार्च २०१५ रोजी असल्याप्रमाणे ताळेबंद

(रुपये)

तपशिल	अनुसूची	३१ मार्च २०१५ अखेर	३१ मार्च २०१४ अखेर
१	२	३	४
१. सर्वसाधारण शेअसं व दायित्वे			
(१) भागधारक निधी			
भाग भांडवल	१	२७,५००,०००.००	२७,५००,०००.००
राखीव व शिल्लक	२	(२,३५३,७८४,०६०)	(२,०८१,४७५,४९५)
भाग अधिकार पत्रापोटी जमा रक्कम		-	-
(२) देय भागापोटी जमा भाग अर्ज रक्कम		-	-
(३) चालू नसलेली दायित्वे			
अ) दिर्घ मुदतीची कर्जे		-	-
ब) विलंब कर दायित्वे (निव्वळ)		-	-
क) इतर दिर्घ मुदतीचे दायित्वे		-	-
ड) दिर्घ मुदतीची तरतुदी		-	-
(४) चालू दायित्वे	३		
अ) अल्प मुदतीची कर्जे	३A	२,३७५,३७१,५४२	२,२६५,४८२,९४८
ब) व्यापारी देणी	३B	१५६,९५५,०३५	११३,६३०,७७४
क) इतर चालू दायित्वे	३C	२१२,२८४,२९२	२००,२२८,०१६
ड) अल्प मुदतीच्या तरतुदी	३D	११२,५२२,१५९	१२,८६१,०७०
एकूण		५३०,८४८,९६८	६१८,२२७,३१३
२) स्थिरमत्ता			
चालू नसलेली मत्ता			
(१) (अ) स्थिरमत्ता			
१) दूष्य मत्ता	४	५७,९८५,०५८	६३,४९०,४९०
२) अदृष्य मत्ता		-	-
३) चालू भांडवली कामे	५	५,३४०,८५४	५,३४०,८५४
४) विकसीत अदृष्य मत्ता		-	-
(ब) चालू नसलेल्या गुंतवणूकी		-	-
(क) विलंब कर मत्ता (निव्वळ)		-	-
(ड) दिर्घ मुदतीची कर्जे व अग्रिम		-	-
(इ) इतर चालू नसलेली मत्ता	६	-	-
(२) चालू मत्ता			
(अ) चालू गुंतवणूक	७	१५,०६५,२५७	१५,०६५,२५७
(ब) वस्तू सूची	८	४२,०३३,०४७	४६,१७६,३१५
(क) व्यापारी येणी	९	२७८,१०१,०६६	२५३,९३३,७८७
(ड) रोखी आणि रोखी समान	१०	७५,६१२,९४८	१७९,०२८,४७७
(इ) अल्प मुदतीची कर्जे व अग्रिम	११	५६,७१०,७३८	५५,११२,१३३
(फ) इतर चालू मत्ता		-	-
एकूण..		५३०,८४८,९६८	६१८,२२७,३१३

सोबत जोडलेल्या आमच्या अहवालाप्रमाणे

कृपया वित्तीय टीपा अनुसूची क्रमांक १८ पाहाव्यात.

मे. एन.पी.एस.आर.आणि असोसिएट्स

सनदी लेखापाल यांचेकरिता. , एफआरएन : १०५५११ डब्ल्यु

सही/-

(सीए राहूल संचेती,

सही/-

(एस.एस.चव्हाण)

सही/-

(यू.के.अग्रवाल, भा.व.से.)

सही/-

(विपीन शर्मा, भा.प्र.से.)

भागीदार

मुख्य कार्यकारी (प्रशासन) /सचिव

व्यवस्थापकीय संचालक

संचालक.

सभासद क्र. १२०५२६

पुणे. दिनांक- . १२ ऑक्टोबर, २०१५

महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळ मर्यादित, पुणे
 (महाराष्ट्र शासनाचा अंगीकृत व्यवसाय)
३१ मार्च २०१५ रोजी संपणाऱ्या वर्षाचा नफा-तोटा लेखा.

(रुपये)

तपशिल	अनुसूची	२०१४-२०१५	२०१३-२०१४
१	२	३	४
१. व्यवहारातून मिळालेले उत्पन्न	१२	६२,३०३,९०१	२४,८११,८४६
२. इतर उत्पन्न	१३	८४,४८७,४६५	४६,८६६,२१०
३. एकूण उत्पन्न (१+२)		१४६,७९१,३६६	७१,६७८,०५६
४. खर्च			
वापरलेल्या सामानाची किंमत		-	-
व्यवहारातील खरेदीसाठा		-	-
विक्रीयोग्य मालाचे साठयातील बदल		-	-
चालू कामे		-	-
आणि व्यपारी साठा	१४	३,९२२,२३३	१,५५९,९३५
कर्मचारी कल्याण खर्च	१५	७७,६२०,७९०	४७,२१६,३९९
वित्त किंमत			
घसारा आणि विभागणी खर्च		२,०६६,६३९	१,९३०,५८४
इतर खर्च	१६	१२९,४०९,८१०	९१,०१०,४२५
एकूण खर्च		२०५,०१९,४७२	१४१,७१७,३४३
५. अपवादात्मक आणि उल्लेखनिय बाबी आणि करा पुर्वाचा तोटा (४ -३)		(५८,२२८,१०६)	(७०,०३९,२८७)
६. अपवादात्मक बाबी		-	-
७. उल्लेखनीय बाबी आणि करा पुर्वाचा तोटा (५-६)		(५८,२२८,१०६)	(७०,०३९,२८७)
८. उल्लेखनीय बाबी		-	-
९. कर पुर्व तोटा (७-८)		(५८,२२८,१०६)	(७०,०३९,२८७)
१०. कर खर्च			
(१) चालू कर		४,०५२,०००	२,८८५,१६५
(२) विलंब कर		-	-
११. चालू कालावधीतील व्यवहारापासून नफा (तोटा) (९-१०)		(६२,२८०,१०६)	(७२,९२४,४५२)
१२. व्यवहारात खंड पडल्याने झालेला नफा (तोटा)		-	-
१३. व्यवहारात खंड पडल्याने कर खर्च		-	-
१४. व्यवहारात खंड पडल्याने नफा (तोटा) (करा नंतर) (१२-१३)		-	-
१५. कालावधीतल नफा (तोटा) (११-१४)		(६२,२८०,१०६)	(७२,९२४,४५२)
१६. सर्वसाधारण भागाची प्रत्येकी मिळकत		(९९०२)	(२,४९२)
मूळ		(९९०२)	(२,४९२)
जिरवलेले		-	-

सोबत जोडलेल्या आमच्या अहवालाप्रमाणे कृपया वित्तीय टीपा अनुसूची क्रमांक १८ पाहाव्यात.

मे. एन.पी.एस.आर.आणि असोसिएट्स सनदी लेखापाल यांचेकरिता. , एफआरएन : १०५५११ डब्ल्यू

सही/-

सही/-

सही/-

सही/-

(सीए राहूल संचेती,)

(एस.एस.चहाण)

(यू.के.अग्रवाल, भा.व.से.)

(विपीन शर्मा, भा.प्र.से.)

भागीदार

मुख्य कार्यकारी (प्रशासन) /सचिव

व्यवस्थापकीय संचालक

संचालक.

सभासद क्र. १२०५२६

पुणे. दिनांक- . १२ ऑक्टोबर, २०१५

अनुसूची क्रमांक १

महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळ मर्यादित, पुणे

(महाराष्ट्र शासनाचा अंगीकृत व्यवसाय)

३१ मार्च २०१५ रोजी असल्याप्रमाणे ताळेबंदाचा भाग असलेली अनुसूची

अनुसूची क्रमांक १, बाब क्रमांक १ (अ)

भाग भांडवल

तपशिल	३१ मार्च २०१५ अखेर	३१ मार्च २०१४ अखेर
	रुपये	रुपये
अधिकृत भाग भांडवल ३०००० सममूल्य भाग प्रत्येकी १००० रुपये शासनाने विक्रीस काढलेले व अभिदत्त केलेले २७५०० सममूल्य भाग प्रत्येकी १००० रुपये महाराष्ट्र शासनाकडून विक्रीस काढलेले व अभिदत्त केलेले	३०,०००,००० २७,५००,०००	३०,०००,००० २७,५००,०००
एकूण..	२७,५००,०००	२७,५००,०००

अ) वर्षाच्या सुरुवातीची आणि अखेरील देय भाग भांडवलाचे ताळमेळ

तपशिल	३१ मार्च २०१५ अखेर		३१ मार्च २०१४ अखेर	
	भागांची संख्या	रुपये	भागांची संख्या	रुपये
वर्षाच्या सुरुवातीस	२७,५००	२७,५००,०००	२७,५००	२७,५००,०००
वर्षामध्ये वाटलेले	-	-	-	-
वर्षाच्या अखेरीस	२७,५००	२७,५००,०००	२७,५००	२७,५००,०००

**ब) कंपनीच्या एकूण भागभांडवलापैकी ५ % पेक्षा जास्त भागभांडवल धारण करणारे
भागधारकांचा तपशिल**

भागधारकाचे नाव	३१ मार्च २०१५ अखेर		३१ मार्च २०१४ अखेर	
	भागांची संख्या	टक्केवारी	भागांची संख्या	टक्केवारी
राज्यपाल, महाराष्ट्र	२७,४९८	९९.९९%	२७,४९८	९९.९९%
एकूण	२७,४९८		२७,४९८	

----*----

अनुसूची २

महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळ मर्यादित, पुणे

(महाराष्ट्र शासनाचा अंगीकृत व्यवसाय)

अनुसूची क्रमांक २, बाब क्रमांक १ (ब)

राखीव व शिल्लक

तपशिल	३१ मार्च २०१५ अखेर	३१ मार्च २०१४ अखेर
	रुपये	रुपये
अ) अग्रिम तारण खाते	-	-
ब) सर्वसाधारण राखीव	-	-
क) नफा-तोटा तक्त्यातील शिल्लक मागिल ताळेबंदाप्रमाणे अधिक चालू वर्षातील/कालावधीतील नफा वजा - विनियोजन खातेप्रमाणे. सर्वसाधारण राखीव मध्ये वर्ग	(२,०८१,४७५,४९५) (६२,२८०,१०६) (२१०,०२८,४५९) (२,३५३,७८४,०६०)	(२,०१२,९३६,६८६) (७२,९२४,४५२) ४,३८५,६४३ (२,०८१,४७५,४९५)
अखेरील शिल्लक		
एकूण.	(२,३५३,७८४,०६०)	(२,०८१,४७५,४९५)

अनुसूची ३

३१ मार्च २०१५ रोजी असल्याप्रमाणे ताळेबंदाचा भाग असलेली अनुसूची

आनुसूची क्रमांक ३ अ बाब क्र. ४ (अ)

चालू दायित्वे - अल्प मुदतीची कर्जे

कर्जे (अप्रतिभूत)

	३१ मार्च २०१५ अखेर	३१ मार्च २०१४ अखेर
	रुपये	रुपये
अल्प मुदतीची कर्जे (अप्रतिभूत)		
महाराष्ट्र शासनाकडून घेतलेले		
अ) व्याज आकारण्यात येणारे	१,०७२,४१५,६८५	१,०७२,४१५,६८५
ब) बिन व्याजी	२१६,०७२,०००	२१६,०७२,०००
अधिक (+) वरील कर्जावरील उर्पिंगत व देय असलेले व्याज (रु.१२८,८४.८७ लाख कर्जे रक्कम परतफेड करण्यास अगोदरच लागू झालेली आहे.(मागील वर्षी रु.१२८,८४.८७लाख)	१,०८६,८८३,८५७	९७६,९९५,२६३
एकूण..	२,३७५,३७१,५४२	२,२६५,४८२,९४८

टिप :- महामंडळास दैनंदिन खर्च, व्यवस्थापन खर्च आणि पगार खर्च भागविण्याकरिता सन १९६३ पासून महाराष्ट्र शासनाने अल्प मुदतीचे व्याजी कर्ज परत करणेचे अटीवर दिलेली आहेत. आर्थिक तोट्यामुळे कर्जाची आणि व्याजाची रक्कम महाराष्ट्र शासनास परत केली नाहीत. कर्ज आणि व्याज याबाबतची रुजूवात महाराष्ट्र शासनाकडून प्राप्त झालेली नाही.

----*----

अनुसूची ३ ब, क, ड

महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळ मर्यादित, पुणे

(महाराष्ट्र शासनाचा अंगीकृत व्यवसाय)

३१ मार्च २०१५ रोजी असल्याप्रमाणे ताळेबंदाचा भाग असलेली अनुसूची

अनुसूची क्रमांक ३ ब, क, ड बाब क्र. ४ (ब) (क) (ड)

चालू दायित्वे व तरतूदी

	३१ मार्च २०१५ अखेर	३१ मार्च २०१४ अखेर
	रुपये	रुपये
चालू दायित्वे व तरतूदी		
३ ब) चालू दायित्वे		
१) माल खरेदीकरिता किरकोळ धनको	४,७७०,५४१	५,७३६,३८८
२) मत्ता खरेदीकरिता किरकोळ धनको	१०,२०३,३१०	१०,२०३,३१०
३) सुरक्षा ठेवी	१४,४०७,८४१	५५,२४४,३५२
४) इतर ठेवी	४७,५७३,३४३	४२,४४६,७२४
५) शासकीय कर्जावरील उर्पित परंतु देय नसलेले व्याज	-	-
एकूण--	१५६,९५५,०३५	११३,६३०,७७४
३ क) इतर चालू दायित्वे		
१) इतर किरकोळ धनको	२११,९९५,८७२	१९९,९७५,१८२
२) भविष्य निर्वाह निधीची रक्कम	२८८,४२०	२५२,८३४
एकूण--	२१२,२८४,२९२	२००,२२८,०१६
३ ड) तरतूदी		
१) कृषि आयकरासाठी	३२,८१६,४९८	३२,८१६,४९८
२) सेवा उपदानासाठी	६५,२४४,५०४	४५,३८५,९६५
३) घसान्यासाठी	२,९११,६४४	२,८५६,७३८
४) आयकर	११,५४९,५१३	११,८०९,८६९
एकूण--	११२,५२२,१५९	९२,८६१,०७०

अनुसूची क्रमांक ३ ब, क, ड - टिप्पणी:-

- अ) दि. ३१/०३/२०१५ रोजीचे ताळेबंदात दिसत असलेल्या धनको, ठेवीदार आणि इतर जमा शिलकी धनको कडून रुजवात पत्रके मिळविलेली नाही. सदरची प्रलंबित पडताळणीमुळे राहिलेली असून मुऱ्य कार्यालय, मळे व साखर कारखाने यांचेमधील शिलकी रकमांचे समायोजन होणे बाकी आहे अशा प्रकारची पडताळणी न झाल्यामुळे त्याचा वित्तीय तक्त्यावरील परिणाम सांगता येऊ शकत नाही. विशेष कारण म्हणजे सदरची बाब हि फार वर्षापासूनची आहे.
- ब) अनुसूची क्र. ५ मधील टिप्पणी (ब) मध्ये नमूद केलेनुसार सदाशिवनगर मळ्यावरील ३४०५ एकर क्षेत्रांबाबत निवाडा झालेला नसल्यामुळे या जमिनीचे मूळ्य काढता येत नाही. त्यापैकी ११ एकर जमिन शासनाने संपादन केलेली असून त्यापैकी ३६/०३/२०१५ अखेर काही रक्कम रुपये १.८९ लाख (मागील वर्षी रुपये १.८९ लाख) मिळालेली आहे. सदरील रक्कम निवाडया अभावी "चालू दायीत्वे" या शिर्षकाखाली दाखविलेली आहे.
- क) १४८० एकर जमिनीचे क्षेत्र शासनाने संपादन केलेले आहे. (कृपया अनुसूची क्र. ५ मधील टिप्पणी "इ" पहावी.) सदरच्या जमिनीच्या भरपाईच्या रकमेबाबत अद्याप निवाडा झालेला नसल्यामुळे त्याची तरतूद केलेली नाही. महामंडळास सदरील वर्षात सक्तीने संपादन केलेल्या जमिनीपोटी नुकसान भरपाईचा भाग म्हणून रक्कम रु. १६७.९९ लाख प्राप्त झाली आहे. दिनांक ३६/०३/२०१५ अखेर पर्यंत भरपाईची एकूण मिळालेली रक्कम रु.४५८.२८ लाख (मागील वर्षी रु. २९०.२८ लाख) एवढी आहे. सदरची रक्कम निवाडया अभावी चालू दायीत्वामध्ये "इतर किरकोळ धनको" या शिर्षकाखाली दर्शविलेली आहे.

ड) सन १९६४-१९६५ ते २०१०-२०११ या वर्षामधील कांही रक्कमा की ज्या तीन वर्षापेक्षा अधिक काळ देय आहेत त्या रक्कमा सन २०१४-२०१५ या वर्षात निर्लेखित केलेल्या आहेत. तपशील खालीलप्रमाणे.

अ.क्र.	तपशील	रुपये
१	मत्ता खवरेदीकरिता किरकोळ धनको	१६४२९२.७४
२	इतर किरकोळ धनको	२०६३७१३.७९
इ)	अदत्त वेतन व मजूरी यामध्ये तीन वर्षापेक्षा जास्त काळ देय असलेल्या रु.४१,०५,६२५.५३ (मागील वर्षा रु. २,९४,३८३.७५) रकमेचा समावेश आहे.	
फ.)	सन २०१४-२०१५ या अहवाल वर्षात रु. ४०.५२ लाखाची (मागील वर्षा म्हणजेच दिनांक ०१/०७/२०१३ ते ३१/३/२०१४ रु.२८.२५ लाख) कार्यालयीन इमारतीच्या मिळणा-या उत्पन्नावरच्या आयकराची तरतूद करण्यात आलेली आहे. वित्तीय वर्ष २०१४-२०१५ म्हणजेच (करनिर्धारण वर्ष २०१५-२०१६) मधील प्रत्यक्ष आयकराचे दायित्व विचारात घेऊन तरतूद केलेली आहे. याबाबत आयकर पडताळणी किंवा वादग्रस्त बाब म्हणून प्रलंबित नाहीत.	
ग)	महामंडळास महाराष्ट्र कृषी आयकर कायदा मधील तरतूदानुसार रक्कम रु.३२८.१६ लाख कृषी आयकर राज्य शासनास देय आहे. महामंडळाने सदर कृषी आयकराची रक्कम माफ करणेबाबतचा प्रस्ताव राज्य शासनास पाठविला आहे. माफी बाबत राज्य शासनाकडून रुजूवात अद्याप मिळालेली नाही.	
ह)	इतर किरकोळ त्रट्यांको यामध्ये १४ मळ्यावरील सन १९६४-६५ ते १९७०-७१ या कालावधीमध्ये अदा करावयाच्या रु.२.२४ कोटी जमिनीच्या भाड्याचा समावेश आहे.	
य)	कर्मचा-यांना लाभ-	
*	सेवा उपदानाच्या दायित्वाची लेखा पुस्तकात तरतूद करताना वर्षाच्या अखेरीस सर्व कर्मचारी सेवानिवृत्त झालेले आहेत असे गृहीत धरून प्रत्यक्ष येत असलेले दायित्व त्यामध्ये पूर्व व्यवस्थापनाकडून येणे असलेल्या त्यांच्या हिश्याची रक्कम विचारात घेऊन सेवाउपदान दायित्वाची तरतूद केलेली आहे.	
*	कर्मचारी लाभाची (सेवाउपदान दायित्व) तरतूद वर उल्लेख केलेनुसार वीमा उत्तरवणा-या कंपनीकडे असलेल्या संग्याशास्त्राच्या पद्धतीनुसार केलेली नाही.	
*	उपभोग न घेतलेल्या रजेबाबत रजा रोखीकरणाचे दायित्व हे लेखांमध्ये रोखीचे तत्वावर केलेले आहे.	
*	भविष्य निर्वाह निधी आणि कुटुंब निवृत्ती वेतन निधीची महामंडळाच्या हिश्याची तरतूद केली असून त्याच्या रक्कमा संबंधिताना अदा केलेल्या आहेत.	
ज.)	एकूण चालू दायित्व यामध्ये एक वर्षा खालील रक्कम रु. ७,५३,५९,६५४/-, एक वर्षापेक्षा जास्त परतु तीन वर्षापेक्षा कमी रक्कम रु. ६,५७,९४,३५५/- आणि तीन वर्षापेक्षा अधिक रक्कम रु. २२,८०,८५,३१८/- रकमांचा समावेश आहे.	
क)	एकूण तरतूद रक्कम यामध्ये एक वर्षा खालील रु. ६१,४७,१९९/-, एक वर्षापेक्षा अधिक परंतु तीन वर्षापेक्षा कमी रक्कम रु. १,७१,१२,७६४/-, आणि तीन वर्षापेक्षा अधिक रक्कम रु.८,९२,६२,१९६/- रकमेचा समावेश आहे.	
ल)	घसान्यासाठी तरतूद	
	स्थिर मत्तेच्या अनुसूचीत खालील मत्तांचा तसेच ज्यांच्या मालकी हक्काविषयी तपासणी चालू आहे व ज्यांचे व्यवहार अंतिम स्वरूपात पूर्ण करण्याचे काम चालू आहे अशा बाबीचा समावेश होत नाही. सदरील मत्ता महामंडळाच्या ताब्यात असून ती वापरात आहे.	

तपशील	रुपये
जमिन व बिगर शेतकी जमिनीवरील इमारती	३४,९४,१४८.००
इतर मत्ता	१,१२,०६९.००
एकूण :-	३५,२६,२१७.००

तथापि नाफा-तोटा पत्रकामध्ये दर्शविलेला रु.५४,१०६/- घसारा हा वर नमूद केलेल्या मत्तांवर आकारलेला आहे. संचित घसारा हा चालू दायित्व या शिर्षकाखाली दाखविलेला आहे. रुपये ३५,२६,२१७/- किंमती बाबतचा निर्णय व्हावयाचा असून त्यापेटी एकूण अग्रिम रुपये ३१,९९,५३७/- अद्याप समायोजित व्हावयाचा बाकी आहे.

-----*-----

महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळ मर्यादित, पुणे

(महाराष्ट्र शासनाचा अंगीकृत व्यवसाय)

३१ मार्च २०१५ रोजी असल्याप्रमाणे ताळेबंदाचा भाग असलेली अनुसूची

अनुसूची क्रमांक ४ बाब क्रमांक २ मत्ता (१) (अ) (१)

चालू नसलेली स्थिरमत्ता

(आकडे रूपयात)

अ. नं.	एकूण गट					घसारा				निव्वळ गट	
	Gross Block At Cost					Depreciation				Net Block	
	मत्ताचा तपशिल	आरंभीवी शिल्क	या वर्षामध्ये भर	या वर्षामध्ये वजावट (-)	३१ मार्च २०१५ असल्याप्रमाणे शिल्क (२+३+४)	३१ मार्च २०१४ n'च्या V	२०१४-२०१५ या वर्षामध्ये सपायोजन (+)	२०१४-२०१५ या वर्षामध्ये वजावट (-)	एकूण शिल्क ३१ मार्च २०१५ (६+७-८)	३१ मार्च २०१५ रोजी असल्याप्रमाणे	३१ मार्च २०१४ रोजी असल्याप्रमाणे
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
१	भू-विकासासह भूमी	२३,६४२,३४२	-		२३,६४२,३४२	१		१	-	२३,६४२,३४२	२३,६४२,३४१
२	जनसेवन-विहीनी	१९,४५१,७२४	-	१९६,१९१	१९,२५४,७९३	६,१७०,३०८	३०६,१२३	८६,७९०	६,३८१,६४१	१२,८६५,१५२	१३,२८१,४९६
३	रस्ते	१२८,२२३	-	-	१२८,२२३	७३,५२२	२,०६५		७५,५८७	५,२६३६	५,४७०१
४	इमारती व कूपणे	४५,२३१,१४४	-	१५१,१११	४४,२७१,७२५	२५,८७१,०२७	७०५,४७५	७७७,७१६	२५,९१८,७८६	१८,४८०,१३१	१९,३६०,११७
५	लिफ्ट पंप व यंत्रासामुद्री	३०,७८४,०१०	१२,५५७	२८,८०८,३१०	१,१८८,१७७	२६,३६१,५१५	६४७,३१३	२५,१८२,३६८	१,८२६,५४०	१६१,६३७	४,४२२,४१५
६	फनिचर व कार्यालयीन सामुद्री	५,८१३,५५१		२,१०२,२३१	३,७११,३२०	५,०९३,६४५	२००,९३४	१,१४६,८२२	३,३४७,७५७	३६३,५६३	७१९,१०६
७	प्रयांगशाळा, डॉनरनी व दुर्घटाशाळा सामुद्री	५,५११	-	४,६२६	८८५	५,२३६		४,३१५	८४१	४४	२७५
८	बजन काटे	८,०१६	-	८,०१६	-	७,६१५		७,६१५	-	-	४०१
९	इतर यंत्रासामुद्री (डिझेल टाको)	५७७,६४४	-	३६१,१११	२०८,५२५	५४७,२४५		३४९,१३५	११८,११०	१०,४१५	३०,३११
१०	ट्रॅक्टर्स व ट्रॅक्स	११,२६०,११७	-	१०,०३३,४८२	१,२२७,५१५	१०,६२३,१८१		१,४५७,८४०	१,१६६,१४१	६१२,३७४	६३७,०१६
११	बाहने	६,८६१,७१२	१,४३६,४५४	१,१७१,६७८	७,१२६,४८८	५,७५०,२२२	१४५,३४५	१,११३,०१५	४,७८२,४७२	२,३४४,०१६	१,१११,४९०
१२	ट्रॅक्टर्स अवजारे व सुटी भाग	३,७५७,१७३	-	३,७४१,८१६	१६,१५७	३,५२८,१६८	४,४७८	३,५११,४३०	१३,२१६	२,९४१	२२९,८०५
१३	बैलगाडया	४,१४२	-	४,१४२	-	३,९३५		३,९३५	-	-	२०७
	एकूण	१४७,४२४,८२५	१०२,१६६	२	१४७,५२६,९८९	८२,१४७,०९६	१,८८१,४०४	-	८४,०३६,५००	६३,४९०,४८८	
मालील वर्षी एकूण..		१४७,४२४,८२५	१०२,१६६	२	१४७,५२६,९८९	८२,१४७,०९६	१,८८१,४०४	-	८४,०३६,५००	६३,४९०,४८८	

Add; depreciation on disputed assetsrefer note no. ७/१५/२०१५ "h"

५४,९०६

Total Depreciation

२,०६६,६३१

टिपा:-

अ) एकूण किंमत मधून एकूण संचित घसारा वजा जाता निव्वळ स्थिर मत्ता दर्शवित आहे. किंमतीमध्ये खरेदी किंमत व ज्या उद्देशकरीता वापारावयाची आहे, त्या चालू स्थितीत आणणेसाठी केलेला सर्व प्रत्यक्ष खर्च तसेच त्यासंबंधी जकात आणि नापरतावा कर याचा समावेश आहे. चालू आर्थिक वर्षात स्थिरमत्तेचे पुर्णमूल्यांकन केलेले नाही.

ब) स्थिर मत्तेच्या अनुसूचीत जमिनी व बिगर शेतकी जमिनीवरील इमारती रूपये ३४,१४,१४८/- आणि इतर मत्ता रूपये १,१२,०६९/- (एकूण रूपये ३५,२६,२१७/-) समावेश नाही कारण त्याची मालकी हक्काविषयी तपासणी व ज्यांचे व्यवहार अंतिम स्वरूपात पूर्ण करण्याचे काम प्रलंबित आहेत. सदरील मत्ता महामंडळाच्या ताब्यात असून ती वापरात आहे.

तथापि नफा-तोटा पत्रकामध्ये दर्शविलेला रु.५४,९०६/- घसारा हा वर नमूद केलेल्या मत्तावर आकारलेला आहे. संचित घसारा हा चालू दायित्व या शिर्षकाखाली दाखविलेला आहे. रूपये ३५,२६,२१७/- किंमती बाबतचा निण्या व्हावयाचा असून त्यापेटी एकूण अग्रिम रूपये ३१,९९,५३७/- अद्याप समायोजित व्हावयाचा बाकी आहे. (कृपया अनुसूची ३ ब क ड टिप पहावी).

क) सदाशिवागर मळ्याचा निवाडा अद्यापी जाहीर न झाल्यामुळे त्या मळ्यावरील जमिनीचे (त्यावरील पक्क्या व कच्च्या बांधकामासह) मूल्य उपलब्ध नाही. तथापि, महाराष्ट्र शासनाच्या माणणीनुसार वरील मळ्यावाबत (सदाशिवनगर) महामंडळाने माजी खंडक-यांना रूपये ७,६३,७९७/- एवढी रक्कम तदर्थं खंड म्हणून अदा केलेली आहे. सदरील रक्कम निवाड्यापोटी समायोजित करावयाची असल्याने सदर रक्कम " चालू भांडवली कामे " या शिर्षकाखाली मत्तापोटी अग्रिम म्हणून दाखविलेली आहे.

ड.) अनूसूची ३ ब क ड मुद्या क्र. ब मध्ये नमूद केल्याप्रमाणे एका मळ्यावरील ३४०५ एकर जमिनीपैकी ६८१ एकर जमीन माजी खंडक-यांना प्रदान केलेली आहे. त्याची निवाडा रक्कम नसल्यामुळे त्याचे मूल्य ठरविता येत नाही. ११ एकर जमिन शासनाने संपादन केलेली आहे.

इ) इतर १३ मळ्यांच्या (सदाशिवागर मठा सोडून) ताब्यात असलेल्या जमिनी बाबतची स्थिती खालील प्रमाणे आहे.

अ.क्र.	तपशील	एकर
१	ताब्यात व वापरात असलेली	६६,४९५
२	माजी खंडक-यांना देण्यात आलेली	१३,५८०
३	अतिक्रमण झालेले क्षेत्र	४०४
४	शासनाने संपादन केलेली	१,४८०
५	महामंडळाने परत केलेली	१११
६	विकलेली	१४
७	जिल्हाधिकारी यांचेकडील कमाल जमिन धारणा कायद्यानुसार कमी केलेली	१४८
	एकूण :-	८२,२३२

फ) जमिनीची किंमत /मूल्य, अध्यादेश इ. या संबंधी शासन आदेश किंवा अंतिम निर्णय झालेला नसल्यामुळे वरील परिच्छेदात दाखविलेली मालमत्ता ही ताळेबंदामध्ये दाखविलेली असली तरी त्यामध्ये बदल होण्याची शक्यता आहे व त्यानुसार त्याचा परिणाम महामंडळाच्या नफातोटा पत्रकावर होणार आहे.

ग) १४ मळ्यावरील एकूण ८२,२३२ एकर जमिनीपैकी ४०४ एकर जमीनीवर अतिक्रमणे झालेली असून सदरील प्रकरणे कोर्टामध्ये प्रलंबित आहेत.

ह. ताळेबंदामध्ये दर्शविलेले जमिनीचे मूल्य हे निरनिराळे अधिकारात संपादित केलेल्या जमिनीचे मूल्य विचारात न घेता दर्शविलेले आहे.

य) महाराष्ट्र शेत जमीन (जमीन धारणेची कमाल मर्यादा) अधिनियम १९६१ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्र.१७/२००३ अन्वये दुरुस्त करण्यात आला आहे. या दुरुस्तीमुळे ज्या माजी खंडक-यांनी त्याच्या जमिनी साखर उद्योगास खंडाने दिल्या होत्या आणि ज्या जमिनी यानंतर महामंडळाकडे देण्यात आल्या आहेत अशा खंडक-यांना आता एका कमाल मर्यादेपर्यंत जमिनी परत करणे हे अधिकृत झाले आहे. महाराष्ट्र अधिनियम क्र.१७/२००३ च्या घटनात्मक कायदेशीपणाबदल प्रतिनिधीक कायगार संघटनानी मुंबई उच्च न्यायालयाच्या औरंगाबाद खंडपीठात याचिका क्रमांक २१७८/२००३ ची दाखल करून हरकत घेतली होती. मे. उच्च न्यायालयाने सदरची याचिका दिनांक २३/९/२००५ च्या निर्णयाद्वारे रह केली. प्रातिनिधीक कायगार संघटनाना मे. उच्च - न्यायालयाचा सदरचा निर्णय मान्य न झाल्यामुळे त्यांनी मे. सर्वोच्च न्यायालय, नवी दिल्ली येथे अपिल क्रमांक ४६२/२००८ चे दाखल केले होते. मे. सर्वोच्च न्यायालयाने सदरचे अपिल दिनांक ३० ऑगस्ट २०११ चे निर्णयान्वये रह केले आहे.

वरील निर्णय विचारात घेता माजी खंडक-यांना महामंडळाच्या ताब्यात असलेल्या जमिनी एका कमाल मर्यादेपर्यंत परत करण्याचे अधिकृत झाले असून अशा माजी खंडक-यांना जमीन वाटप करण्याच्या हेतूने राज्य सरकाराने दहा मळ्याकरिता म्हणजेच हरिगांव, साखरवाडी (सातारा), साकरवाडी(अ), बेलवंडी, रावळगांव, कोल्हापूर, सदाशिवनगर, श्रीपूर, चांगदेवनगर, रत्नपूरी, शिवपूरी, लक्ष्मीवाडी आणि टिळकनगर करीता वेगवेगळ्या तारखेचे शासन निर्णय काढलेले आहेत. महाराष्ट्र शेत जमीन (जमीन धारणेची कमाल मर्यादा) कायदा कलम २८-१ अ (३) मधील तरतुदीनुसार शासन जमीन वाटप करीत आहे. इतर तीन मळ्यांकरीता जमीन वाटपाबाबतचा शासन निर्णय स्वतंत्रपणे दिनांक ३१-०३-२०१५ पर्यंत काढणर आहेत. दिनांक ३१/०३/२०१५ पर्यंत एकूण जमीन २९६६३.२६ एकर क्षेत्र खंडक-यांना वाटपासाठी शासनाकडे दिले आहे. त्यापैकी शासनाने २३१८.१८ एकर क्षेत्राचे खंडक-यांना प्रत्यक्ष वाटप झाले आहे. तथापि, या प्रक्रियेत प्रत्यक्ष वाटप झालेले जमिनीचे एकूण क्षेत्र हे जमीन वाटपाची प्रक्रिया पुणे झाल्यानंतरच उपलब्ध होईल. ताळेबंदात दर्शविलेली जमीन किंमत ही खंडक-यांचे जमीन व्यतिरिक्त आहे. त्यामुळे जमीनीत झालेल्या बदलामुळे त्याचा काहिही परिणाम होत नाही.

ज) कलम अ८८-२८ प्रमाणे वापरण्याजोगी नसलेली मत्ता रु. २,३६,४११/- (मागील वर्षी रु. ५३,२०,५१८/-) आहे.

ह) स्थिर मत्तेच्या अनुसूचीत खालील मत्तांचा तसेच ज्यांच्या मालकी हक्काविषयी तपासणी चालू आहे व ज्यांचे व्यवहार अंतिम स्वरूपात पूर्ण करण्याचे काम चालू आहे अशा बाबींचा समावेश होत नाही. सदरील मत्ता महामंडळाच्या ताब्यात असून ती वापरात आहे.

तपशील	रूपये
जमिनी व बिगर शेतकी जमिनीवरील इमारती	३४,१४,१४८-००
इतर मत्ता	१,१२,०६९-००
एकूण :-	३५,२६,२१७-००

तथापि नफा-तोटा पत्रकामध्ये दर्शविलेला रु.५४,९०६/- घसारा हा वर नमूद केलेल्या मत्तोवर आकारलेला आहे. संचित घसारा हा चालू दायित्व या शिर्षकाखाली दाखविलेला आहे. रूपये ३५,२६,२१७/- किंमती बाबतचा निर्णय व्हावयाचा असून त्यापोटी एकूण अग्रिम रूपये ३१,९९,५३७/- अद्याप समायोजित व्हावयाचा बाकी आहे.

-----*-----

अनुसूची ५

महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळ मर्यादित, पुणे

(महाराष्ट्र शासनाचा अंगीकृत व्यवसाय)

३१ मार्च २०१५ रोजी असल्याप्रमाणे ताळेबंदाचा भाग असलेली अनुसूची
अनुसूची क्रमांक ५ बाब क्रमांक २-मत्ता (१)(अ) (३)

चालू नसलेली मत्ता - चालू भांडवली कामे

	३१ मार्च २०१५ अखेर	३१ मार्च २०१४ अखेर
	रुपये	रुपये
चालू भांडवली कामे	-	-
मालमत्तेपोटी दिलेला अग्रिम	५,३४०,८५४	५,३४०,८५४
एकूण ..	५,३४०,८५४	५,३४०,८५४

टिप :-

मत्ता खरेदी पोटी अग्रिम रु. ५३,४०,८५४/- तीन वर्षांपेक्षा अधिक वर्षापूर्वीचा आहे. प्रमाणाभूत तज्ज्ञाकडून सदर जमिनीची किंमत/मुल्य व निवाडा इ..बाबत अंतिम निर्णय झालेला नाही.

अनुसूची ६

३१ मार्च २०१५ रोजी असल्याप्रमाणे ताळेबंदाचा भाग असलेली अनुसूची

अनुसूची क्रमांक ६, बाब क्रमांक २ मत्ता (१) (य)

इतर चालू नसलेली मत्ता

	३१ मार्च २०१५ अखेर	३१ मार्च २०१४ अखेर
	रुपये	रुपये
भविष्य कालीन महसूली खर्चाचा खर्ची न टाकलेला हिस्सा		
१) उपसा जलसिंचन योजना	५,१६३,३८२	५,१६३,३८२
वजा-शंकास्पद समजलेले	५,१६३,३८२	५,१६३,३८२
एकूण ..	-	-

-----*-----

महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळ मर्यादित, पुणे

(महाराष्ट्र शासनाचा अंगीकृत व्यवसाय)

३१ मार्च २०१५ रोजी असल्याप्रमाणे ताळेबंदाचा भाग असलेली अनुसूची

अनुसूची क्रमांक ७ बाब क्र. २ वित्त (२) (अ)

चालू गुंतवणूकी

	३१ मार्च २०१५ अखेर	३१ मार्च २०१४ अखेर
	रुपये	रुपये
गुंतवणूकी (परिव्यय मूल्यानुसार)		
अ) शासकीय बंद पत्रामधील इतर गुंतवणूकी (नमूद न केलेल्या)	३३,२३७	३३,२३७
१) राष्ट्रीय बचत प्रमाणपत्रे (बंगवेगलया दर्शनी किंमतीची प्रमाणपत्रे)		
ब) व्यावसायिक गुंतवणूकी (नमूद न केलेल्या)		
१) श्री शंकी स.सा.का.लि.सदाशिवनगरचे १,२०० पूर्ण पणे भरणा केलेले प्रत्येकी ५०००/- रुपयांचे सममूल्य भाग	६,०००,०००	६,०००,०००
२) गंगापूर स.सा.का.लि.गंगापूरचे ५०० पूर्णपणे भरणा केलेले प्रत्येकी १००० रुपयांचे सममूल्य भाग	५००,०००	५००,०००
३) श्री छत्रपती स.सा.का.लि., भवानीनगरचे एक पूर्णपणे भरणा केलेले प्रत्येकी ३०००/- रुपयांचे सममूल्य भाग	३,०००	३,०००
४) सोमेश्वर स.सा.का.लि. एक पूर्णपणे भरणा केलेले प्रत्येकी ५०००/- रुपयांचे सममूल्य भाग	६६५,०००	६६५,०००
५) माळेगांव स.सा.का.लि. १५७० पूर्णपणे भरणा केलेले प्रत्येकी ५०००/- रुपयांचे सममूल्य भाग	७,८५०,०००	७,८५०,०००
६) संजीवनी स.सा.का.लि. ३० पूर्णपणे भरणा केलेले प्रत्येकी ५०००/- रुपयांचे सममूल्य भाग	-	-
७) कोपरगांव स.सा.का.लि.एक पूर्णपणे भरणा केलेले प्रत्येकी ५०००/- रुपयांचे सममूल्य भाग	५,०००	५,०००
८) मे. मुळा प्रवरा विद्युत सहकारी सोसायटी लि., श्रीरामपूरचे १७५२ पूर्णपणे भरणा केलेले प्रत्येकी २५/- रु. चे सममूल्य भाग (मागील वर्षी १७५२)	४,२००	४,२००
९) विविध कायवकारी सोसायटी कळंबचे दोन पूर्णपणे भरणा केलेले प्रत्येकी रु. १०/- चे सममूल्य भाग.	२०	२०
क) इतर		
८.५ टक्के दराऱ्यी महाराष्ट्र राज्य विद्युत मंडळाची ऋणपत्रे (ताळेबंदावर सही करण्याच्या तारखेपर्यंत म. रा. वि.म. कडून ऋणपत्रे मिळालेली नाहीत)	४,८००	४,८००
एकूण ..	१५,०६५,२५७	१५,०६५,२५७
एकदरीत नमूद न केलेल्या गुंतवणूकी परिव्यय मूल्यानुसार	१५,०६५,२५७	१५,०६५,२५७

टिपा :-

अ) व्यवस्थापनाचे मते उल्लेख करण्यासाठी योग्य नसलेल्या गुंतवणूकी ह्या गुंतवणूक करणा-न्या काही कंपनीचे व्यवस्थापनात बदल झालेले असले तरी त्या रोखीकरणात बदलता येण्याजोगे असल्याने गुंतवणूक केलेल्या गुंतवणूक किंमती मधील घट बाबतची तरतूद केलेली नाही.

ब) गुंतवणूक रक्कम ही प्रत्यक्ष गुंतविलेल्या किंमती इतकी दर्शविली आहे. व्यवस्थापनाच्या मतानुसार गुंतवणूकीचे मूल्यात होणारी घटीची तरतूद ही तात्पुरत्या स्वरूपाची नसेल तरच केली जावी असे आहे.

ड) मुळा प्रवरा इलेक्ट्रीक सहकारी सोसायटी लि., श्रीरामपूर हि महाराष्ट्र राज्य विद्युत पुरवठा कंपनी लि. ने ताब्यात घेतली आहे. तपशीला अभावी गुंतवणूकीबाबतची नुकसान भरपाई लेख्यामध्ये घेतलेली नाही.

-----*-----

अनुसूची ८

महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळ मर्यादित, पुणे

(महाराष्ट्र शासनाचा अंगीकृत व्यवसाय)

३१ मार्च २०१५ रोजी असल्याप्रमाणे ताळेबंदाचा भाग असलेली अनुसूची

अनुसूची क्रमांक ८ बाब क्रमांक २ मत्ता (२)(ब)

वस्तुसूची

	३१ मार्च २०१५ अखेर	३१ मार्च २०१४ अखेर
	रुपये	रुपये
वस्तुसूची (बाब क्रमांक ४ सोडून व्यवस्थापनाने प्रमाणित व मूल्यनिर्धारित केल्याप्रमाणे)		
१) परिव्यय मूल्यानुसार सामान व सुटे भाग	७,७४७	२२८,१८२
२) परिव्यय मूल्यानुसार कच्चा माल	-	-
३) परिव्यय मूल्यानुसार रास्त भाव दुकानातील वस्तूंचा साठा	२०८,३४६	२०८,९४६
४) उभी पिके- वृक्षशेती, फलोद्यान परिव्यय मूल्य वजा विक्रीची किंमत आणि ऊस पिके परिव्यय मूल्यानुसार किंवा बाजारभावाने मिळणारी किंमत यापैकी जे कमी असेल त्या रकमेची.	४१,८१६,९५४	४५,७३९,१८७
एकूण ..	४२,०३३,०४७	४६,१७६,३१५

टिपा :-

अ) वस्तूसूचीमध्ये कृषी यंत्र सामग्रीची वेगवेगळ्या किंवदक लहान पार्टसचा समावेश आहे तसेच त्यांची किंमतही रु. ५०००/- पेक्षा कमी आहे. त्यामुळे त्याचा संख्यात्मक तपशील दाखविणे शक्य होत नाही.

ब) सामान, सुटे भाग, या साठ्यांचे मुल्यांकन हे प्रत्यक्ष किंमत किंवा निव्वळ मिळणारी किंमत यापैकी जी कमी असेल त्याप्रमाणे केले आहे.

वस्तूसूचीच्या मूल्यांकनाच्या किंमतीमध्ये एकूण प्रत्यक्ष खर्च, अप्रत्यक्ष खर्च, प्रशासकीय खर्च आणि वित्तीय खर्च यांचा समावेश आहे.

-----*-----

महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळ मर्यादित, पुणे
(महाराष्ट्र शासनाचा अंगीकृत व्यवसाय)

**३१ मार्च २०१५ रोजी असल्याप्रमाणे ताळेबंदाचा भाग असलेली अनुसूची
 अनुसूची क्रमांक ९, बाब क्रमांक २ मत्ता (२) (क)
 व्यापारी येणे**

	३१ मार्च २०१५ अखेर रुपये	३१ मार्च २०१४ अखेर रुपये
किरकोळ ऋणको (अप्रतिभूत व उचित) समजण्यात आलेले यांशिवाय वेगळे म्हटलेले असेल तर) १) ६ महिन्यांपेक्षा कमी काम थकलेल्या अदत्त रकमा २) ६ महिन्यांपेक्षा अधिक काळ थकलेल्या अदत्त रकमा (अ) उचित समजलेले (ब) शंकास्पद समजलेले	१४,८२१,५२५ २६३,२७९,५४१ १०१,३५६,९७७ ३६४,६३६,५१८ १०१,३५६,९७७ २६३,२७९,५४१ २७८,१०१,०६६	९,७९३,९६० २४४,१३९,८२७ १०१,३५६,९७७ ३४५,४९६,८०४ १०१,३५६,९७७ २४४,१३९,८२७ २५३,९३३,७८७
वजा : शंकास्पद कर्जासाठी तरतूद		
एकूण ..		

टिपा :-

अ) ३१ मार्च , २०१५ रोजी ताळेबंदामध्ये शिलकी दाखविल्या प्रमाणे ऋणाको कडून रुजवातपत्रके मिळविलेली नाहीत. सदरची बाकी प्रलंबीत पडताळणीमुळे राहिलेली असून मुख्य कार्यालय, मळे व साखर कारखाने यांच्यामधील शिलकी रकमांचे समायोजन होणे आहे. अशा प्रकारची पडताळणी न झाल्यामुळे त्याच्या वित्तीय तक्त्यावरील परिणाम सांगता येऊ शकत नाही. विशेष कारण म्हणजे सदरची बाब ही फार वर्षांपूर्वीची आहे.

* किरकोळ ऋणको मध्ये रु. १,४८,२१,५२५/- हे सहा महिन्यापेक्षा कमी आणि रु. ५,६५,४१,६८५/- हे सहा महिन्यापेक्षा जास्त व तीन वर्षांपेक्षा कमी तसेच रु. २०,६७,३६,८५६/- हे तीन वर्षांपेक्षा जास्त कालावधीचे आहेत. किरकोळ ऋणको मधील तीन वर्षांपेक्षा जास्तीचे रक्कमेमध्ये रु.२६.५० लाख (मागील वर्षा रु.२९.२५ लाख) हे तीन वर्षांपेक्षा जास्तीचे असूनही वसूली करीता कायदेशीर कार्यवाही केलेली नसून त्याचा समावेश आहे.

-----*-----

अनुसूची १०

महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळ मर्यादित, पुणे

(महाराष्ट्र शासनाचा अंगीकृत उपक्रम)

३१ मार्च २०१५ रोजी असल्याप्रमाणे ताळेबंदाचा भाग असलेली अनुसूची
अनुसूची क्रमांक १०, बाब क्रमांक २ वित्त २ (ड)

रोख व रोखी समान

	३१ मार्च २०१५ अखेर रुपये		३१ मार्च २०१४ अखेर रुपये	
	चालू खात्यामध्ये	चालू वर्षातील कमाल शिल्लक	चालू खात्यामध्ये	चालू वर्षातील कमाल शिल्लक
रोख व बँकातील शिल्लक			८७४,०३९	२०६,०३३
हाती असलेली रोख रक्कम / धनादेश व तिकिटे (हाती असलेल्या धनादेशासह रु.काही नाही)			३,०८८,९९८	३,६३६,६०९
अनुसूचित बँकामध्ये -			३,४०५,४७४	२४३,९४१
चालू खात्यामध्ये			६८,२२२,०७७	१७४,९२६,६३५
ठेव खात्यामध्ये				
१. आय.डी.बी.आय.	७,०००,०००		३२,०००,०००	
३. कॅनरा बँक	६१,२२२,०७७		१२५,७००,०००	
४. एच.डी एफ.सी.	-		११,०२६,८२७	
४ ओरिएटल बँक ऑफ कॉमर्स	-		६,१९९,८०८	
अनुसूचित नसलेल्या बँकामधील				
चालू खाते				
१) अहमदनगर जिल्हा म. सहकारी बँक मर्यादित.			१०,४२८	१०,९००
२) पुणे जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक बारामती			१०,७०२	३,०७८
३) सोलापुर जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी			१,२३०	१,२८१
बँक बारामती			-	
मार्गस्थ वित्त प्रेषण				४५,०००
एकूण ..	७५,६१२,९४८			१७९,०७३,४७७

अनुसूची क्रमांक १६

महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळ मर्यादित, पुणे

(महाराष्ट्र शासनाचा अंगीकृत व्यवसाय)

३१ मार्च २०१५ रोजी संपलेल्या वर्षाचे नफा-तोटा लेख्यांचा भाग असलेली अनुसूची
अनुसूची क्रमांक १६, बाब क्रमांक ४

इतर खर्च

	२०१४-२०१५ रुपये	२०१३-२०१४ रुपये
अ) व्यवस्थापन विषयक व इतर खर्च-		
१) दुरुस्ती व निगा		
अ) कृषि-यंत्रसामग्री	१७२,१८०	१०,२५०
ब) इमारत	३३४,७४३	६३,२२५
क) इतर	५११,८६८	६५३,२९३
२) आस्थापना खर्च-	१,०१८,७९१	७२६,७६८
अ) टपाल, लेखनसामग्री व दूरध्वनी खर्च	६३१,१८५	४९०,७०१
ब) प्रवास-खर्च (व्यवस्थापकीय संचालक व इतर संचालक यांचेसह रु.५७,९१/- सह) (मागील वर्षी रु१,१४०,०६०/-)	१,१५३,४७५	९३४,६४८
ब)लेखापरीक्षकांची फी व वरकड खर्च		
१)लेखापरीक्षण फी	७५,०००	७५,०००
२) सेवा कर	९,२७०	९,२७०
क) इतर		
१) विमा	८१,४८९	८४,६४५
२) माल काढणे व पाठविणे खर्च	२७,४००	५,६५०
३) भाडे	२१०,३३५	१५४,९१३
४)पट्टी व कर	१,४५४,९६५	१,४२१,०३६
५)कायदे व सल्लाविषयक खर्च	७१८,७५०	४४७,०२१
६) वापरलेली रासायनिक खते व बिंबियाणे	-	१९,०९६
७) वापरलेले सामान व सुटे भाग	३०४,५५३	२१६,३२९
८) वीज व इधन	२,८७७,९१९	३,०३७,४५३
९) संकीर्ण खर्च	२,०७४,५७२	८६९,९५४
ड)विकलेल्या मत्तावरील तोटा	९,६१८,९१३	७,७६५,७१६
य) दिलेले व देय असलेले व्याज		
१) शासकीय कर्जावर	१०९,८८८,५९४	६१,८५५,३०७
२) शासनाच्या जामिनीच्या मूल्यावर	३९५,५४६	२९६,६५९
३) इतर	४८७,९६६	३६५,९७५
	११०,७७२,१०६	८२,५१७,९४१
एकूण..	१२१,४०९,८१०	९१,०१०,४२५

टिपा :-

- अ) महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळ मर्यादित (एमएसएफसी) ला दैनंदिन खर्च, व्यवस्थापन आणि पगार भागाविणे करिता महाराष्ट्र शासनाने सन १९६३ पासून व्याजी कर्ज परत करणेचे अटीवर दिलेली आहेत.

शासन निर्णयानुसार व्याजाची आकारणी केलेली आहे. आर्थिक तोट्यामुळे कर्ज आणि व्याज महाराष्ट्र शासनास परत केलेली नाहीत. व्याजांबाबतची रुजवात महाराष्ट्र शासनाकडून मिळालेली नाही.

ब) महाराष्ट्र शासनाचे महसूल व वन विभागाचे पत्र आयसीएच-१३८१/३२१४८/२१८/ज-७ दि.१४/०८/१९८२ नुसार शासनाला देय असलेली जमिनीच्या मूल्याची रक्कम रु. ६०,८५,३२२.४७/- यावर ६.५ टक्के प्रती वर्षी दराने व्याजाची रक्कम रु. ३,९५,५४६.०० ची तरतूद केलेली आहे.

क) एकूण इतर व्याज यामध्ये बेलापूर शुगर अॅण्ड अलाईड यांना देय व्याज रुपये ४,८७,९६६./- चा समावेश आहे. सन १९६५-१९६६ ते २००३-२००४ या कालावधीतील देय भाड्यांवर १५ टक्के दराने चक्रवाढ व्याजासह व्याज मिळणेबाबत स्पेशल दिवाणी दावा नं. ५१/२००४ चा दावा महामंडळाविरुद्ध सन्माननीय दिवाणी न्यायालय (अहमदागर जिल्हा) यांचेकडे निवाडा करणेबाबत दाखल केला होता. सन्माननीय दिवाणी - न्यायालयाचे आदेशानुसार इतर व्याजाची तरतूद केली आहे.

-----*-----

फॅक्स नं. २२०९ २३२६
/२२०१४४३८
दूरभाष संख्या
(०२२) २२०५ ४०२२, २२०५
७३६०, २२०१४४९७
e-mail:
agcommamaharashtra@cag.gov.in

प्रधान महालेखाकार (लेखापरिक्षा)-गा महाराष्ट्र
प्रतिष्ठा भवन, १०१, महर्षि कर्वे मार्ग,
मुंबई- ४०० ०२०.

PRINCIPAL ACCOUNTANT GENERAL (AUDIT)-
III MAHARASHTRA
PRILTSHTHA BHAVAN, 101, MAHARSHI KARVE
MARG, MUMBAI-400 020.

BY SPEED POST

गोपनीय

नं. पीएजी/लेप-गा/वालेप खण्ड-।/फार्मिंग /२०१४-१५/७५९ २७/१/२०१६

सेवा मे,
प्रबंध निदेशक,
महाराष्ट्र स्टेट फार्मिंग कॉर्पोरेशन
लिमिटेड, पुणे

विषय:- मार्च ३१, २०१५ को समाप्त हुए वर्ष के महाराष्ट्र स्टेट फार्मिंग
कॉर्पोरेशन लिमिटेड, पुणे के लेखों पर कम्पनी अधिनियम,
२०१३ की धारा १४३(६)(b) के अन्तर्गत भारत के नियंत्रक-
महालेखापरीक्षक की टिप्पणियों।

महोदय,

मार्च ३१, २०१५ को समाप्त हुए वर्ष के महाराष्ट्र स्टेट फार्मिंग कॉर्पोरेशन
लिमिटेड, पुणे के लेखों पर कम्पनी अधिनियम, २०१३ की धारा १४३(६)(b)
के अन्तर्गत भारत के नियंत्रक - महालेखापरीक्षक का निरंक टिप्पणी **(Nil
Comments)** संलग्न है।

वार्षिक आमसभा (A.G.M.) होने के पश्चात, वार्षिक रिपोर्ट की
पांच मुद्रित प्रतियाँ कृपया इस कार्यालय को भेज दे।

संलग्न-यथोपरि

भवदीया,

सही/-

प्रधान महालेखाकार
(लेखापरीक्षा)-III

**COMMENTS OF THE COMPTROLLER AND AUDITOR GENERAL OF
INDIA UNDER SECTION 143(6)(b) OF THE COMPANIES ACT, 2013 ON
THE FINANCIAL STATEMENTS OF MAHARASHTRA STATE FARMING
CORPORATION LIMITED, PUNE FOR THE YEAR ENDED 31
MARCH,2015.**

The preparation of financial statements of **Maharashtra State Farming Corporation Limited, Pune** for the year ended **31st March, 2015** in accordance with the financial reporting framework prescribed under the Companies Act, 2013 is the responsibility of the Management of the Company. The Statutory Auditor appointed by the Comptroller and Auditor General of India under Section 139(5) of the Act, is responsible for expressing opinion on these financial statements under Section 143 of the Act based on independent audit in accordance with the Standards on Auditing prescribed under Section 143(10) of the Act. This is stated to have been done by them vide their Audit Report dated **12 October 2015**.

I, on behalf of the Comptroller and Auditor General of India, have conducted a Supplementary Audit under section 143(6)(a) of the Act of the Financial Statements of '**Maharashtra State Farming Corporation Limited**', **Pune** for the year ended **31st March, 2015**. This Supplementary Audit has been carried out independently without access to the working papers of the Statutory Auditors and limited primarily to inquiries of the Statutoru Auditors and Company personnel and a selective examination of some of the accounting records. On the basis of my audit nothing significant has come to my knowledge which would give rise to any comment upon or supplement to Statutory Auditors' Report.

For and on Behalf of
Comptroller and Auditor General of
India

Place:
Date

sd/-
PRINCIPAL ACCOUNTANT GENERAL
(AUDIT) - III

महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळ मर्यादित, पुणे
(महाराष्ट्र शासनाचा उपक्रम)
थोडक्यात स्थिती.

(कृपये लाखात)

अ. क्र	तपशिल	२०१०-२०११	२०११-२०१२	२०१२-२०१३	२०१३-२०१४	२०१४-२०१५
१	भाग भांडवल (भरणा केलेले)	२७५.००	२७५.००	२७५.००	२७५.००	२७५.००
२	भाग भांडवलासाठी मिळालेली रक्कम	-	-	-	-	-
३	राखीव निधी व शिल्क रकमा	-	-	-	-	-
४	निव्वळ स्थिर मत्ता	६१३.९६	६६८.८४	६५२.७८	६३४.१०	५७१.८५
५	विक्री व इतर उत्पन्न	५७७.१७	७२४.०२	७३७.९०	७९६.९८	९४६७.२९
६	तोटा अ) कर आकारणी पूर्वी. ब) कर आकारणी नंतर	९,३८८.६५ ९,४२९.९८	९९०२.७१ ९९४५.८३	९९३८.७७ ९९७७.०९	७००.३१ ७२९.२४	५२८.२८ ६२२.८०
७	राज्य सरकारला अ) लाभांश ब) कृषी आयकर	- ३२८.९६	- ३२८.९६	- ३२८.९६	- ३२८.९६	- ३२८.९६
८	कर्मचारी वर्गाचे वेतन	८००.०९	५९४.९४	४१५.८६	३७६.६९	६७५.११
९	लेखा वर्षासाठी कर्मचारी वर्गासि सानुग्रह अनुदान प्रदान अ) दर ब) रक्कम प्रोत्साहनार्थ प्रदान	८.३३% ४४.८३	८.३३% २०.८७	८.३३% ९५.९२	८.३३% ७.३३	८.३३% ४.६१
१०	कर्मचारी वर्गाचे कल्याण	९८.७९	९७.९९	२५.४९	९९.३९	९६.१६
११	कर्मचाऱ्यांच्या उपदानाची तरतूद	१२.८८	७३.५६	५४.६८	४०.५९	२०.४०
१२	कर्जावरील व्याज	७५२.६९	१८७.८०	९०५१.९६	८२५.९८	९९०७.७२
१३	किंमती चढ उतार निधी					
१४	पुढील गोष्टीसाठी बाजूस काढलेली रक्कम अ) विकास कार्यक्रम व जुन्या मत्तांच्या जागी नविन घेणे. ब) यांत्रिकी सामुद्री पुनर्स्थापना क) मळ्यावरील मूलकी बांधकामे	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	

The Companies Act (1 of 1956) Schedule VI – Part III

BALANCE SHEET ABSTRACT AND A COMPANY'S GENERAL BUSINESS PROFILE

I Registration Details:

Registration No.

							1	2	6	0	1
--	--	--	--	--	--	--	---	---	---	---	---

Balance - Sheet

3	1
---	---

0	3
---	---

1	5
---	---

 State Code

1	1
---	---

 (Refer Code List)
 Date Month Year

II Capital raised the year (Amount in Rs. Thousands):

Public Issue

					N	I	L
--	--	--	--	--	---	---	---

Rights Issue

					N	I	L
--	--	--	--	--	---	---	---

Bonus

					N	I	L
--	--	--	--	--	---	---	---

Private Placement

					N	I	L
--	--	--	--	--	---	---	---

III Position of Mobilization and Deployment of Funds (Amount in Rs. (Thousand))

Total Liabilities

			5	3	0	8	4	9
--	--	--	---	---	---	---	---	---

Total Assets

		5	3	0	8	4	9
--	--	---	---	---	---	---	---

Sources of Funds

Paid-Up Capital

				2	7	5	0	0
--	--	--	--	---	---	---	---	---

Reserves & Surplus

					N	I	L
--	--	--	--	--	---	---	---

Secured Loans

					N	I	L
--	--	--	--	--	---	---	---

Unsecured Loans

	2	3	7	5	3	7	1
--	---	---	---	---	---	---	---

Application of Funds

Net Fixed assets

			6	3	3	2	6
--	--	--	---	---	---	---	---

Investments

			1	5	0	6	5
--	--	--	---	---	---	---	---

Net Current Assets

		(-)	2	9	3	0	4
--	--	-----	---	---	---	---	---

Misc. Expenditure

					N	I	L
--	--	--	--	--	---	---	---

Accumulated Losses

	2	3	5	3	7	8	4
--	---	---	---	---	---	---	---

